

LAMMIN SÄÄSTÖPANKKI

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2023

Yritys- ja yhteisötunnus: 0197794-8

Postiosoite: Hämeenkatu 14, 05800 HYVINKÄÄ

Käyntiosoite: Hämeenkatu 14, Hyvinkää

Kotipaikka: Hämeenlinna

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2023

SISÄLLYS

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. – 31.12.2023	5
Pankin liiketoiminta	5
Tulos	6
Korkokate	7
Nettopalkkiotuotot	7
Sijoitustoiminta	7
Kulut	7
Arvon alentumistappiot	8
Tase	8
Luotonanto	9
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	9
Sijoitukset	9
Johdannaissopimukset	9
Vieras pääoma	10
Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä	10
Vakavaraisuuden hallinta	10
Stressitestit	11
Pääoman jatkuvuussuunnitelma	11
Pilari 1 pääomavaateet	11
Omat varat ja vakavaraisuustunnusluvut	11
Vähimmäisomavaraisuusaste	14
Kriisintarkkaisuunnielma	14
Riskienhallinta	14
Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi	14
Luottoriski- ja vastapuoliriskit	16
Likviditeettiriski	18
Markkinariski	19
Kiinteistöriski	20
Operatiivinen riski	21
Liiketoimintariski	21

Säästöpankkiryhmä ja säästöpankkien yhteenliittymä.....	21
Keskinäinen vastuu.....	22
Talletussuoja.....	22
Sijoittajien turva	23
Hallinto ja henkilöstö.....	23
Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä.....	24
Palkitsemisjärjestelmät	25
Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot	26
Yhteiskuntavastuu	26
Toimintaympäristö.....	26
Globaali taloustilanne	26
Korkoympäristö.....	27
Sijoitusmarkkinat	28
Suomen taloustilanne.....	28
Asuntomarkkinat Suomessa.....	28
Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen.....	29
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2024	29
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä.....	29
Tunnuslukujen laskentakaavat	30
Tilinpäätös.....	31
Tuloslaskelma.....	31
Tase.....	32
Rahoituslaskelma	34
Liitetiedot	35
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	35
Ulkomaan rahan määräiset erät	36
Rahoitusinstrumentit.....	36
Alkuperäinen kirjaaminen	37
Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet	44
Tilinpäätössiirtojen kertymä.....	45
Poistoero ja verotusperusteiset varaukset.....	45
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	45
Korkotuotot ja –kulut.....	45
Poistoperiaatteet	46
Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset	46
Verot.....	46

Rahavarat.....	46
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	64
Tilinpäätösmerkintä.....	66

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. – 31.12.2023

Lammin Säästöpankki on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1877. Vuosi 2023 oli pankin 146. toimintavuosi. Pankki toimii Kanta-Hämeessä ja Keski-Uudellamaalla. Pankin liiketoiminta jakautuu kolmeen liiketoiminta-alueeseen: henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat ja varallisuudenhoito.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 28 100. Pankin asiakaskunnasta pääosa on henkilöasiakkaita ja pienyrityksiä.

Lammin Säästöpankin tilikauden korkokate oli 13 782 tuhatta euroa ja nettopalkkiotuotot 6 939 tuhatta euroa. Liikevoitto oli pankin 146-vuotisen historian toiseksi korkein 5 747 tuhatta euroa ja tilikauden voitto 3 822 tuhatta euroa.

PANKIN LIIKETOIMINTA

Lammin Säästöpankin liiketoiminta kasvoi tilikauden aikana, kannattavuus säilyi hyvällä ja vakavaraisuus erinomaisella tasolla.

Pankki keskittyi strategiansa mukaisesti kannattavaan kasvuun tavoitellen samalla korkeaa asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyttä.

Pankin asiakasliiketoiminnan volyymit kasvoivat 3,9 prosenttia 1 338,7 (1 288,5) miljoonaan euroon.

Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys kehittyivät suotuisasti. Asiakastytyväisyys vahvistui edellisvuodesta NPS 84,4 (82,5) ja henkilöstötyytyväisyydessä pankki saavutti kolmannen kerran peräkkäin Great Place To Work -sertifikaatin, GPTW-tuloksen ollessa huipputasolla 93 (86).

Lammin Säästöpankki harjoittaa peruspankki-toimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittäjä yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt

tuotteet käsittävät luotto-, varallisuudenhoito- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2023 lopussa oli 142,6 (31.12.2022: 139,3) miljoonaa euroa. Pankilla on jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin

Varallisuudenhoidon tuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot ja Sp-Henkivakuutuksen vakuutussäästämisen tuotteet. Vuoden lopussa asiakkailta oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 196,8 miljoonaa euroa. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen Sp-Keskuspankki Oyj:n tuottamia arvopaperipalveluja.

Pankin välittämät eläke-, säästö- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Säästöpankkiryhmällä on yhteistyösopimus Suomen Vahinkovakuutus Oy:n tarjoamiin henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalveluihin.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearing palveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Säästöpankkiryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiö

on Sp-Koti Oy. Sp-Koti-ketju toimii franchising -periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun.

Pankin strategiakausi (2021-2023) päättyi vuoden lopussa. Pankki saavutti omat keskipitkän aikavälin strategiset tavoitteensa niin henkilöstökokemuksen, asiakaskokemuksen kuin tuloksellisuuden osalta.

Vuoden 2023 lopussa hallitus päivitti pankin strategian. Strategian toimeenpanon tueksi pankin organisaatiossa tehtiin pieniä muutoksia, niin johtoryhmässä kuin henkilöasiakasliiketoiminnassa.

Lisäksi pankin uuden strategian mukaisen kasvun tueksi pankkiin rekrytoitiin vuoden lopulla uusia asiantuntijoita vahvistamaan erityisesti pankin eteläisen alueen, Keski-Uudenmaan kasvua.

TULOS

Lammin Säästöpankin liikevoitto oli 5 747 tuhatta euroa (6 423 tuhatta euroa vuonna 2022). Liikevoitto pieneni edellisestä vuodesta 10,5 prosenttia. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 1,0 prosenttia (1,1). Liikevoiton heikkeneminen johtui korkoja palkkiokulujen kasvusta, peruspankkijärjestelmään tehdyistä kehitysinvestoinneista sekä Sp-Rahastoyhtiön toteuttamista muutoksista pankin LCR-joukkovelkakirjalainasalkun omistuksissa, jonka seurauksena käyvän arvon rahastosta tuloutui negatiivista tulosvaikutusta. Sijoitustoiminnan osuus tuloksesta oli -699 (362) tuhatta euroa. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 68,3 prosenttia (65,1). Oman pääoman tuotto (ROE) oli 7,4 (8,7) prosenttia.

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2023	01-12/2022	Muutos-% (*)	01-12/2021	Muutos-% (**)
Korkokate	13 782	9 153	50,6	7 971	14,8
Nettopalkkiotuotot	6 939	7 084	-2,0	7 126	-0,6
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	-895	246	-463,4	287	-14,2
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta rahoitusvarojen nettotuotot	-915	0		11	-100,0
Muut tuotot	1 064	3 417	-68,9	-14	...
Tuotot yhteensä	19 975	19 901	0,4	15 381	29,4
Henkilöstökulut	-4 101	-3 641	12,6	-3 328	9,4
Muut hallintokulut	-6 723	-5 970	12,6	-5 486	8,8
Muut kulut	-2 811	-3 337	-15,8	-2 749	21,4
Kulut yhteensä	-13 635	-12 948	5,3	-11 563	12,0
Kulu-tuotto -suhde	68,26	65,06		75,18	
Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot	-593	-530	11,9	11	...
Liikevoitto	5 747	6 423	-10,5	3 829	67,7
Tilikauden voitto	3 822	4 518	-15,4	2 467	83,1
*) Muutos 2023-2022					
**) Muutos 2022-2021					

KORKOKATE

Pankin korkokatteeksi muodostui 13 782 tuhatta euroa (9 153). Korkokate kasvoi 50,6 prosentilla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat korkotason nousu ja luotonannon kasvu.

Korkotuottojen määrä oli 22 692 tuhatta euroa (10 451), jossa kasvua edellisvuodesta oli 12 240 tuhatta euroa. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat luotonannon korkotuotot. Korkokulut olivat 8 910 tuhatta euroa (1 298). Korkokulut kasvoivat edelliseen tilikauteen verrattuna 7 612 tuhatta euroa. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista ja suojaavien johdannaisten korkokuluista.

NETTOPALKKIOTUOTOT

Nettopalkkiotuotot olivat 6 939 tuhatta euroa (7 084). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 7 990 tuhatta euroa (8 057) ja palkkiokulujen 1 050 tuhatta euroa (973). Palkkiotuottoihin sisältyi välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 2 689 tuhatta euroa (3 250), josta välitetyistä kiinnitysluottopankin luotoista saadut palkkiot olivat 710 tuhatta euroa (1 310) ja muista välitetyistä tuotteista 1 979 tuhatta euroa (1 940). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot luotonannosta 834 tuhatta euroa (768), palkkiot maksuliikenteestä 3 644 tuhatta euroa (3 172), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 429 tuhatta euroa (596) ja palkkiot takauksista 154 tuhatta euroa (115). Palkkiotuottojen alenemiseen vaikuttivat kiinnitysluottopankin luotoista saatavien palkkioiden lasku.

SIJOITUSTOIMINTA

Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä olivat -731 (400) tuhatta euroa, joka muodostui saamistodistusten tuotoista korkokatteesta,

osinko- ja rahasto-osuuksien tuotoista, sijoitustoiminnan arvonmuutoksista ja sijoituskiinteistöjen nettotuotoista.

Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotoiksi muodostui -895 tuhatta euroa (246). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja - tappioita -170 tuhatta euroa (-17) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja -tappioita -310 tuhatta euroa (-94). Lisäksi tuloserä sisältää valuuttatoiminnan nettotuotot 0 tuhatta euroa (0). Tuloserään sisältyy suojauslaskennan nettotulos, joka oli -415 tuhatta euroa (358). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisten ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot olivat -915 tuhatta euroa (0), josta myyntivoitot ja -tappiot olivat 197 tuhatta (0).

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 1 064 tuhatta euroa (3 417). Saadut osingot ja rahasto-osuudet olivat 434 tuhatta euroa (638), jossa vähennystä edellisvuoteen oli 204 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui 98 tuhatta euroa (-38). Liiketoiminnan muut tuotot laskivat 81,1 prosentilla 533 tuhanteen euroon (2 818). Muutokseen vaikutti vuonna 2022 peruspankkihankkeen päättämisestä saatu kertakorvaus.

KULUT

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 4 101 tuhatta euroa (3 641), mikä oli 12,6 prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Henkilöstökulujen kasvu johtui kasvupanostuksista ja palkkavarauksista.

Muut hallintokulut kasvoivat 12,6 prosenttia, 6 723 tuhanteen euroon (5 970). Muut kulut, 2 811 tuhatta euroa (3 337), käsittävät poistot ja

arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 355 tuhatta euroa (459). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 8,0 prosenttia, 2 456 tuhanteen euroon (2 273).

ARVONALENTUMISTAPPIOT

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 624 tuhatta euroa (493). Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja takauksista olivat 611 tuhatta euroa (446). Toteutuneita luottotappioita kirjattiin tilikaudella 22 tuhatta euroa (51) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatuista saamisista -8 tuhatta euroa (-4). Sijoitusomaisuuden toteutuneet ja odotetut luottotappiot olivat yhteensä -31 tuhatta euroa (38).

Taseen tappiota koskeva odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä luotoista ja saamisista oli tilikauden lopussa 1 831 tuhatta euroa (1 193), eli 0,37 (0,25) prosenttia luotoista ja saamisista.

TASE

Pankin tase kasvoi vuoden 2023 aikana 2,0 prosenttia ja oli vuoden lopussa 595,1 miljoonaa euroa (583,4). Taseessa olevien luottojen määrä oli 499,2 miljoonaa euroa. Talletusten määrä oli 450,3 miljoonaa euroa ja niiden kesikorko 0,9 prosenttia. Taseen tuottosuhde oli 0,8 % (0,9).

Lammin Säästöpankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2023	31.12.2022	Muutos-% **)	31.12.2021	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	499 675	474 936	5,2	447 494	6,1
Luotot	499 172	474 936	5,1	447 494	6,1
Muut saamiset	503				
Sijoitukset	86 557	101 017	-14,3	102 814	-1,7
Saamiset luottolaitoksilta	35 574	47 955	-25,8	53 947	-11,1
Saamistodistukset	24 862	23 377	6,4	20 818	12,3
Osakkeet ja osuudet	22 495	26 699	-15,7	24 754	7,9
Kiinteistöt	3 625	2 985	21,4	3 296	-9,4
Johdannaissopimukset	2 276	4 336	-47,5	5 468	-20,7
Johdannaissopimukset vastaavaa	538			5 468	-100,0
Johdannaissopimukset vastattavaa	1 738	4 336	-59,9		
Yleisön talletukset *)	450 276	448 107	0,5	451 297	-0,7
Velat luottolaitoksille	63 710	64 128	-0,7	36 579	75,3
Oma pääoma	49 795	45 152	10,3	43 428	4,0
Tilinpäätössiirtojen kertymä	22 802	21 802	4,6	20 979	3,9
ROA %	0,8	0,9		0,6	
ROE %	7,4	8,7		5,4	
Omavaraisuusaste	11,4	10,7		10,7	
Vakavaraisuussuhde	22,60 %	22,43 %		22,56 %	

*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta
 **) Muutos 2023-2022
 ***) Muutos 2022-2021

LUOTONANTO

Lammin Säästöpankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 643,6 miljoonaa euroa (615,4). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 501,0 miljoonaa euroa (476,1) sekä pankin välittämät Sp-Kiinnitysluottopankin luotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä kauden lopussa oli 142,6 miljoonaa euroa (139,3).

Välitetyt kiinnitysluotot mukaan luettuna luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 142,1 miljoonaa euroa. Luotonannon nettolisäys oli 28,2 miljoonaa euroa eli 4,6 prosenttia.

Järjestämättömien saamisten määrä säilyi edelleen hyvin maltillisella tasolla. Järjestämättömät saamiset olivat 11,5 miljoonaa euroa (10,7) eli 0,8 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuotta aiemmin. Järjestämättömien saamisten määrä oli 2,3 prosenttia (2,2) pankin taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärästä.

Lainanhoitojoustolliset saamiset olivat 5,3 miljoonaa euroa (3,4). Lainanhoitojoustolliset saamiset ovat saamisia, joiden lainaehdoista on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestetty heikentyneen maksukyvyyn johdosta.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 4,3 miljoonaa euroa (5,3) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 24,0 miljoonaa euroa (32,0) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista lutoista.

SIIJOITUKSET

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöomaisuuteen, jotka sisältyvät taseerään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.07.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 35,6 miljoonaa euroa (48,0). Määrä oli 12,4 miljoonaa euroa pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 24,9 miljoonaa euroa (23,4), mikä on 6,4 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 22,5 miljoonaa euroa (26,7). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 22,4 miljoonaa euroa (19,4) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 0,1 miljoonaa euroa (7,3).

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 3,6 miljoonaa euroa (3,0). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 2,3 miljoonaa euroa (1,6) ja sijoituskiinteistöjen arvo 1,3 miljoonaa euroa (1,4). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.07.

Tilikauden aikana aktivoitiin taseeseen 0,8 miljoonalla eurolla kiinteistöihin kohdistuvia perusparannusmenoja.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Pankki käyttää johdannaisopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa puolella oli yhteensä 0,5 miljoonaa euroa (0,0). Käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 0,5 miljoonaa euroa (0,0).

Johdannaisten negatiivinen käypä arvo taseen vastattavaa puolella oli yhteensä 1,7 miljoonaa euroa (4,3). Tästä käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 1,7

miljoonaa euroa (4,3). Pankki suojaasi käyvän arvon suojauksella avistaehtoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronvaihtosopimukset.

Johdannaisopimukset eritellään liitetiedossa 1.05. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

VIERAS PÄÄOMA

Pankin vieras pääoma muodostuu pääasiassa yleisön talletuksista, veloista luottolaitoksille, maksujenvälitysveloista.

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista.

Talletusten määrä vuoden lopussa oli 450,3 miljoonaa euroa (448,1). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 2,2 miljoonaa euroa eli 0,5 prosenttia.

Talletukset käyttely- ja säästämistileillä vähenivät vuoden aikana 80,1 miljoonaa euroa eli 19,4 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 334,1 miljoonaa euroa (414,3). Sijoittamis- ja asuntosäästöpalkkiotilien kasvu oli 82,3 miljoonaa euroa eli 24,2 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 116,2 miljoonaa euroa (33,8).

Velat luottolaitoksille olivat 63,7 miljoonaa euroa (64,1). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 0,8 miljoonaa euroa (8,5). Muita velkoja ovat mm. repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 0,8 miljoonaa euroa (3,5).

Tilikauden päättyessä liikkeeseen laskettujen velkakirjojen määrä pankin taseessa oli yhteensä 0,0 miljoonaa euroa (0,0).

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

OMA PÄÄOMA JA TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 49,8 miljoonaa euroa (45,2). Muutosta edelliseen tilikauteen verrattuna oli 4,6 miljoonaa euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisella verovelalla oikaistuna oli -0,7 miljoonaa euroa (-2,1). Määrä koostui rahavirtaa suojaavien johdannaisien käyvän arvon muutoksesta 0,0 miljoonaa euroa (0,0) ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon ja odotettujen luottotappioiden muutoksesta -0,7 miljoonaa euroa.

Omaan pääomaan sisältyy vuosina 2006, 2007, 2011 ja 2019 liikkeeseen laskettu kantarahasto, jonka suuruus on 9,3 miljoonaa euroa (9,3).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 22,8 miljoonaa euroa (21,8), josta luottotappiovaraus oli 22,8 miljoonaa euroa (21,8). Vuonna 2023 luottotappiovarausta kasvatettiin 1,0 miljoonaa euroa, jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,6 prosenttia saamisista. Varauksesta 0,9 miljoonaa euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana ei kirjattu poistoeron muutosta.

VAKAVARAISUUDEN HALLINTA

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa pankin toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoitaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuuden hallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatarpeet perustuvat vakavaraisuussäätelyn pilari I:n

mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkoriskiin, sijoitussalkun markkinariskiin ja liiketoimintariskiin. Sisäisessä arviointiprosessissa pankki arvioi pääomanmäärän, joka riittää kattamaan myös pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuudenhallinnasta. Pankin hallitus hyväksyy vakavaraisuudenhallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymäntasolla. Keskusyhteisön hallitus on asettanut yhteenliittymän ja pankkien vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain.

STRESSITESTIT

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia pankki arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyyttä stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksentelekykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan pankin kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen pankin rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuudenhallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

PÄÄOMAN JATKUVUUSSUUNNITELMA

Pankin pääoman jatkuvuussuunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa pankin vakavaraisuuden. Osana pääoman jatkuvuussuunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat tavoitetasot ja seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuussuunnitelmassa on kuvattu toimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

PILARI 1 PÄÄOMAVAATEET

Pankin luotto- ja vastapuoliriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä, vastuun arvonokaisuriskin pääomavaade standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositionille, mikäli kokonaisnettovaluuttaposition on yli 2 prosenttia omien varojen yhteismäärästä. Valtaosa pankin pääomavaateesta muodostuu luottoriskin pääomavaateesta, jossa merkittävimmät vastuuryhmät ovat kiinteistövakuudelliset saamiset, yritysraamiset ja vähittäissaamiset.

OMAT VARAT JA VAKAVARAIUUSTUNNUSLUVUT

Tilikauden lopussa Lammin Säästöpankin pääomarakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 64,6 (31.12.2022: 60,8) miljoonaa euroa, josta ydinpääoman osuus oli 64,6 (31.12.2022: 60,8) miljoonaa euroa. Ydinpääoman kasvu johtui pääosin tilikauden voitosta. Lammin Säästöpankillä ei ole ensisijaista lisäpääomaa. Riskipainotetut erät olivat 285,9 (31.12.2022: 270,9) miljoonaa euroa, eli 5,5 prosenttia suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Riskipainotetut erät kasvoivat erityisesti yritysluotonannon kasvun

seurauksena. Lammin Säästöpankin vakavaraisuussuhde oli 22,60 (31.12.2022: 22,43) prosenttia ja ydinvakavaraisuussuhde 22,60 (31.12.2022: 22,43) prosenttia. Lammin Säästöpankin pääomavaade oli 30,1 (31.12.2022: 28,5) miljoonaa euroa.

Lammin Säästöpankin pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- 8,0 prosenttia Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle
- 2,5 prosenttia luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus ja
- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Finanssivalvonnan Säästöpankkien yhteenliittymälle asettama harkinnanvarainen pilari 2 pääomavaatimus on 1,5 prosenttia (1,5 %). Pilari II pääomavaatimuksesta vähintään kolme neljäsosaa on oltava ensisijaista pääomaa, josta vähintään kolme neljäsosaa on oltava ydinpääomaa.

Finanssivalvonta päätti maaliskuussa 2023 asettaa 1,0 prosentin suuruisen järjestelmäriskipuskurivaatimuksen Säästöpankkien yhteenliittymälle. Päätös tulee voimaan 1.4.2024.

Finanssivalvonta ei ole asettanut vuonna 2023 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0,0-2,5 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän

yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on antanut Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Keskusyhteisölle myönnetty lupa kattaa myös 28.6.2021 voimaan tulleen NSFR-vaateen.

Lammin Säästöpankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuositarkastuksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Pilari III raportilla on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta. Säästöpankkien yhteenliittymän Pilari III raportti ja Säästöpankkiryhmän tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkien yhteenliittymän pilari III raporttiin.

Omat varat (1000 euroa)	31.12.2023	31.12.2022
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	67 275	61 977
Vähennykset ydinpääomasta	-2 672	-1 206
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	64 603	60 771
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	64 603	60 771
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä		
Vähennykset toissijaisesta pääomasta		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	64 603	60 771
Riskipainotetut erät yhteensä	285 893	270 880
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	246 485	236 977
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	3 255	1 497
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)		
josta operatiivisen riskin osuus	36 153	32 406
Vakavaraisuustunnusluvut		
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	22,60 %	22,43 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	22,60 %	22,43 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	22,60 %	22,43 %
Pääomavaatimus (1000 euroa)		
Omat varat	64 603	60 771
Pääomavaatimus yhteensä*	30 062	28 459
Pääomapuskuri	34 541	32 312

- Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8,0 prosenttia, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

VÄHIMMÄISOMAVARAISUUSASTE

Lammin Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 11,26 (31.12.2022: 10,89) prosenttia ylittäen selvästi sitovan 3,0 prosentin vähimmäisvaateen. Vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) kuvaa luottolaitoksen velkaantumistasetta ja se lasketaan jakamalla ensisijainen pääoma vastuiden kokonaismäärällä. Pankki seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

	2023	2022
Ensisijainen pääoma	64 603	60 771
Vastuiden kokonaismäärä	573 509	557 873
Vähimmäisomavaraisuusaste	11,26 %	10,89 %

KRIISINRATKAISUSUUNNITELMA

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/ EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausvirasto päätti asettaa toukokuussa 2023 Säästöpankkien yhteenliittymälle sekä Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj:lle omien varojen ja hyväksyttävien velkojen vähimmäisvaatimuksen (MREL-vaade). Aiemman päätöksen mukainen vaade on voimassa 31.12.2023 saakka. Vaadetta ei kohdisteta jäsensäästöpankkeihin tai Säästöpankkien Keskuspankkiin.

MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 – tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausviraston päätöksen mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään sovellettava MREL-vaade on 19,49 % kokonaisriskin määrästä tai 5,91 % vastuiden kokonaismäärästä, kumpi suurempi,

31.12.2023 saakka ja 1.1.2024 alkaen MREL-vaade on 20,53 % kokonaisriskin määrästä tai 7,74 % vastuiden kokonaismäärästä, kumpi suurempi.

Kokonaisriskin perusteella lasketun vaatimuksen lisäksi on jatkuvasti täytettävä laitoskohtainen kokonaislisäpääomavaatimus.

RISKIENHALLINTA

RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET JA ORGANISOINTI

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seurantaa. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen

suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaamiselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liiketoimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoimintaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitus-riskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappioutahan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä

riskienseurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskialueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmien sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance –toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance –toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

LUOTTORISKI- JA VASTAPUOLIRISKIT

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaisoppimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä ja takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä

maaseutuyrittäjät ja muut pienyritykset. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla. Keskusyhteisön riskienvalvonta kuin myös pankin oma riskienvalvonta valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastoista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 63,5 % (66,1). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 5,6 % (6,2) ja muiden 30,8 % (27,7). Valtaosa, 70,6 % (72,7), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

Henkilöasiakkaiden luokitukset ovat pysyneet ennallaan ja ovat pääsääntöisesti hyviä.

Yritysasiakkaiden ja maaseutuyrittäjien luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen

luottokelpoisuusluokitteluun. Yritysassiakkaiden luotonmyönnössä asiakasarvioinnin perusteena oleva tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila, maksukyky, kilpailuasema, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Lisäksi selvitetään aiotun investoinnivaikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan. Elinkeinoharjoittajat ja toiminimet hoidetaan pääsääntöisesti henkilöasiakkaina. Erytystä osaamista vaativa asiakas voidaan tapauskohtaisesti siirtää hoidettavaksi yritysasiakkaaksi. Yritysasiakkaana hoidetaan osakeyhtiömuotoisia yrityksiä, avoimia ja kommandiittiyhtiöitä, yhteisöjä ja julkisyhtiöitä.

Yritysluottokannan vahva kasvu ei ole heikentänyt yritysasiakkaiden luokitusta, vaan ne ovat pysyneet hyvinä.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin luottotoimikunnalle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määritellyjä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arvioon.

Luottoriskiä arvioidaan ja mitataan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä, odotettavissa olevia luottotappioita, lyhennysvapaita, lainanhoitajoustoja, ongelmamasaamisia ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia

vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista, maksuviiveistä, odotettavissa olevista luottotappiosta, lyhennysvapaita, lainanhoitajoustoista, ongelmamasaamisista ja järjestämättömiä luottoista. Luottosalkun keskittymiä seurataan asiakkaittain ja toimialoitain ja raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen näiden lisäksi myös luottoluokittain.

ONGELMASAAMISET

Ongelmamasaamisia, viivästyneiden maksujen, lainanhoitajoustoja ja järjestämättömiä saamisia seurataan säännöllisesti. Ongelmamasaamisilla tarkoitetaan vastuita, joissa asiakas on luokiteltu maksukyvyttömäksi joko yli 90 päivää eräntyneiden merkittävien saamisten vuoksi tai muista syistä pidetään epätodennäköisenä, että asiakas selviäisi velvoitteistaan.

Viivästyneillä maksuilla tarkoitetaan sitä, että asiakkaan saatavat ovat rästissä 30–89 päivää, samalla asiakas on jo ns. potentiaalinen ongelma-asiakas. Pankin viivästyneet saamiset pienenevät edellistä vuodesta ja olivat noin 0,5 prosenttia (0,8) luottokannasta.

Järjestämättömäksi saamiseksi luokitellaan luotot, joilla vähintään yksi seuraavista kriteereistä täyttyy: luotto on luokiteltu maksukyvyttömäksi, luotto on ECL vaiheessa 3 tai luotolla on järjestämättömän lainanhoitajousto. Pankin järjestämättömät saamiset kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 7,0 prosenttia ja olivat vuoden lopussa 2,3 prosenttia luotto- ja takauskannasta.

Lainanhoitajoustoina raportoidaan saamiset, joiden ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneen maksukykyyn takia. Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehtoihin lyhennysvapaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä

tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitojoustojen myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä.

Pankin lainanhoitojoustollisia saamia oli yhteensä 5,3 miljoonaa euroa (3,4 miljoonaa euroa).

Arvonalentuminen ja odotettavissa olevat luottotappiot on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa.

LUOTONANNON KESKITYMÄRISKIT

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää luottolaitoslaissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskkejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä että yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla.

Pankilla oli yksi kappale sellaisia asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten

perusteella pankin vuositulostasoon ja riskikantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

LIKVIDITEETTIRISKI

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että pankki ei pysty suoriutumaan nykyisistä tai tulevista odotetuista ja odottamattomista kassausvirtauksista ollenkaan tai vahingoittamatta merkittävästi pankin taloudellista asemaa. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinottotason linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Lammin Säästöpankki hankkii tarvitsemansa jälleenrahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä tarvittaessa Säästöpankkien Keskuspankin kautta haetulla tukumarkkinarahoituksella. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleen rahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 25 000 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on säilyttää jälleen rahoituksensa maturiteetti riittävän pitkänä kestämään vuodenkin mittaisen markkinahäiriön ja ylläpitää laajaa rahoituspohjaa.

Pankki on saanut Säästöpankkiliitto osk:lta luvan olla soveltamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle ja pysyvälle varainhankinnalle (LCR ja NSFR) asetettuja vaatimuksia.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat erittäin likvideihin

jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin Säästöpankkien Keskuspankissa. Pankin taseessa olevista luotoista on 33,8 % (33,3) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2023 aikana pankin rahoitusasema pysyi vakaana.

MARKKINARISKI

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tulariskin kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Pankilla ei ole pientä kaupankäyntivarastoa.

SIOJITUS- JA LIKVIDITEETTISALKKU

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistuksien arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet. Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy

pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkuista.

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan pääomaan. Valuuttariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista ja valuuttakassan kautta. Pankin ottolainauksessa tai likviditeettipuskurissa ei saa olla avointa valuuttapositiona. Pankin valuuttapositiona seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade lasketaan, mikäli kokonaisnettovaluuttaposition on yli 2 prosenttiyksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Pankin liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottaminen.

MARKKINARISKIEN HALLINTA

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat.

Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittaamisen ja seurannan väline on pankin vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

RAHOITUSTASEEN KORKORISKI

Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski, jolla tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tulariski). Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseesta, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleen rahoituksesta sekä sijoitussalkuista. Pankin kaupankäyntivarasto ovat vakavaraisuusasetuksessa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto, jonka korkoriskipositio ovat vähäinen.

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä.

Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisista koronvaihtosopimuksia.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä taseen nykyarvon että korkokatteen muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin rahavirtojen nykyarvona. Tuloriskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2023 +/- 0,15/-1,36 prosenttia omista varoista, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti +/- -0,34/-2,49 prosenttia omista varoista. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

JOHDANNAISSOPIMUKSET

Pankki suojaa korollisia velkojaan korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Johdannaiset

eritellään liitetiedossa 1.05. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä riskejä kuten johdannaisen käyvän arvon muutoksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseasemassa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

KIINTEISTÖRISKI

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin tuottoarvomenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on vähäinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin, eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.07 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 2 872 tuhatta euroa (2 232). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 2 152 (2 260) tuhatta euroa, mikä on 0,36 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuuden nettotuotto oli 4,5 prosenttia (-1,7).

OPERATIIVINEN RISKI

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssiala ry:ssä vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinottotason linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuussuunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

OIKEUDELLISET RISKIT

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomaismääräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakiouotoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa Compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

LIIKETOIMINTARISKI

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄ JA SÄÄSTÖPANKKIEN YHTEENLIITYMÄ

Lammin Säästöpankki kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös

yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 14 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Tilikauden aikana Liedon Säästöpankki on eronnut Säästöpankkiliitto osk:n jäsenyydestä ja Säästöpankkien yhteenliittymästä 1.3.2023 alkaen. Samassa yhteydessä Liedon Säästöpankki luovutti koko liiketoimintansa Oma Säästöpankki Oyj:lle, luovutuksen täytäntöönpanopäivä oli 28.2.2023. Irtaantumisen seurauksena Säästöpankkien Yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluvien säästöpankkien määrä väheni 15 pankista 14 pankkiin.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

KESKINÄINEN VASTUU

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilan estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

TALLETUSSUOJA

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja

korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä. Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 418 tuhatta euroa.

SIJOITTAJIEN TURVA

Lammin Säästöpankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenenä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Pankin äänivaltaiset tallettajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 23.11.2023. Kokouksessa ei valittu henkilöitä äänivaltaisten tallettajien tai kantarahasto-osuuden omistajien edustajiksi osallistumaan

isäntien vaaliin syyskokouksessa 2023, koska osallistumaan halukkaita henkilöitä ei ollut.

Lammin Säästöpankin isäntiin kuuluu 40 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut kirkkoherra Heli Ulvinen ja varapuheenjohtajana aluemyyntipäällikkö Mikko Savolainen. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2022 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin tilikauden voitosta 4 517 842,30 euroa päätettiin siirtää 3 901 492,30 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon ja jakaa 150 000,00 euroa yleishyödyllisiin tarkoituksiin. Pankin jakokelpoisista varoista 36 345 425,45 euroa päätettiin jakaa kantarahasto-osuuden omistajille voitto-osuuksia 466 350,00 euroa. Lisäksi päätettiin siirtää 3 901 492,30 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon ja/tai 150 000,00 euroa jaettavaksi yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin henkilövalinnoista. Erovuorossa olevista isännistä 17 valittiin uudelleen. Isäntien uusiksi jäseniksi valittiin Nora Haikonen, Jukka Nevalainen ja Veli-Antti Silpola. Isäntien uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Kimmo Kopra ja varapuheenjohtajana jatkaa Mikko Savolainen. Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan KHT Henry Maarala sekä varatilintarkastajiksi KHT-yhteisö KPMG Oy.

Lammin Säästöpankin hallitukseen kuuluu 7 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Juri Mattila ja varapuheenjohtajana Sirpa Pietikäinen sekä toimitusjohtajana Lauri Kalpala. Toimitusjohtajan sijaisena on toiminut Paula Suvanto. Hallitus kokoontui vuoden aikana 20 kertaa.

Hallituksen jäsenet:

Juri Mattila, erikoistutkija, jäsenyyden alkamisvuosi 2018

Jyrki Aho, poliisitarkastaja, jäsenyyden alkamisvuosi 2007

Jari Flinck, erityisasiantuntija, jäsenyyden alkamisvuosi 2010

Sirpa Pietikäinen, Euroopan parlamentin jäsen, jäsenyyden alkamisvuosi 2009

Jere Räisänen, yrittäjä, jäsenyyden alkamisvuosi 2024

Antti Sipilä, lehtori, jäsenyyden alkamisvuosi 2011

Katri Vataja, toimitusjohtaja, jäsenyyden alkamisvuosi 2023

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 55 henkilöä, joista kokoaikaisia oli 51 (47) ja osa-aikaisia 4 (6) henkilöä. Työsuhteiden lukumäärä pitää sisällään myös perhe- ja opintovapailla olevat henkilöt. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 41 vuotta. Henkilökunnan määrä kasvoi tasaisesti vuoden 2023 aikana. Kasvun taustalla on osaamisen ja asiantuntijuuden vahvistaminen erityisesti Lammin Säästöpankin eteläisellä toimialueella. Pankissa on myös useita perhevapaita, joita on paikattu uusilla työntekijöillä.

Edellisten vuosien tapaan jatkettiin asiakasrajapinnassa työskentelevien henkilöiden myyntivalmennuksia sekä vahvistettiin osaamista erityisesti varallisuudenhoidon osalta. Maaliskuussa pidettiin konttoreittain yhteinen työhyvinvointiaiheinen aamupäivä yhteistyössä työterveyden kanssa. Syyskuussa järjestimme koko pankin yhteisen koulutuspäivän Hyvinkäällä, jonka jatkona vietimme vapaamuotoisesti iltaa uudistuneessa Hyvinkään konttorissa. Yhteisöllisyyttä pyrittiin lisäämään myös hybridityömallilla, jonka seurauksena koronapandemiavuosina lisääntyneestä etätyöstä siirryttiin tekemään töitä säännöllisemmin myös konttoreille.

Työntekijäkokemukseen panostetaan ja sitä kehitetään pankissa monin eri keinoin. Henkilöstöstä koostuvalla Syke-työryhmällä on tässä merkittävä rooli. Lammin Säästöpankki saavutti jo kolmatta kertaa Great Place to Work (GPTW) sertifikaatin keväällä 2023 parantaen huomattavasti jo entuudestaan hyvää tulostaan. Sertifikaatti myönnetään Suomen parhaille työpaikoille ja on riippumaton ja luotettava tunnustus siitä, että pankki on onnistunut yhdessä henkilökuntansa kanssa rakentamaan pankista entistä paremman työpaikan. Lammin Säästöpankki haluaa pitää henkilökunnastaan huolta ja luoda parasta työntekijäkokemusta. Tämän vuoksi myös työhyvinvointi on kirjattu Lammin Säästöpankin arvoihin. Pitämällä hyvää huolta työntekijöiden työhyvinvoinnista, Lammin Säästöpankki varmistaa erinomaisen palvelukokemuksen jokaisessa asiakaskohtaamisessa.

Pankin varsinaisena tilintarkastajana on toiminut Henry Maarala, KHT ja varatilintarkastajana KPMG Oy. Pankki on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen Säästöpankkien yhteenliittymän sisäiselle tarkastukselle.

PANKIN HALLINNOINTI- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ

Säästöpankin ylimmän toimielimen muodostavan pankin isännät, jotka edustavat pankin tallettaja-asiakkaita ja kantarahasto-osuuden omistajien edustajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa

hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

PALKITSEMISJÄRJESTELMÄT

Säästöpankin henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä soveltuvin osin Hallinnointikoodi Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksissa noudatetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 8 luvun säännöksiä ja säästöpankkien yhteenliittymän palkitsemisen periaatteita. Lisäksi palkitsemisessa noudatetaan Euroopan Unionin ja kansallisen lainsäädännön säännöksiä sekä viranomaisten määräyksiä ja ohjeita.

Lammin Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta luottolaitostoimintaa koskevan lain 8 luvun 9, 11 ja 12 §:ien säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei ylitä 50.000 euroa. Muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolla ei myöskään ylitä 100 %:a palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti

ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi. Säästöpankissa palkitsemisjärjestelmä nähdään laajana kokonaisuutena, jolla tuetaan henkilöstön motivaatiota ja työtyytyväisyyttä. Sen avulla ohjataan toimintaa kohti yhteisiä tavoitteita. Palkitsemisjärjestelmä sisältää osioita rahallisesta palkitsemisesta ja muista palkitsemisen muodoista, kuten ammatillisen osaamisen ylläpidosta ja kehittämisestä. Rahallinen palkitseminen on siis vain yksi osa kokonaisuutta ja painoarvoa asetetaan myös muihin palkitsemisen keinoihin.

Palkitsemisjärjestelmä on yhdenmukainen pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan toimisuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Isännistön jäsenille maksetaan kokouskohtainen palkkio. Isäntien puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat saavat kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkion. Hallituksen jäsenille maksetaan kokouskohtainen palkkio ja vuosipalkkio. Hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja saavat kokouspalkkion lisäksi vuosipalkkion. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle toimitusjohtaja mukaan lukien voidaan maksaa palkkioita asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Osalla pankin henkilökunnasta on lisäeläkkeitä, jotka mahdollistavat kyseisten henkilöiden siirtymisen eläkkeelle lakisääteistä eläkeikää nuorempana. Eläkkeellesiirtymisaika on näissä sopimuksissa 60–63 vuoden välillä. Lisäeläketurva voi perustua työehtosopimuksen tai työsopimuksen määräyksiin.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen.

Säästöpankissa on tunnustettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä. Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

KESKEISIMMÄT ULKOISTETUT TOIMINNOT

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen. Pankin taloushallinto ja viranomaisraportointi hoidetaan Figure Taloushallinto Oy:ssä, jonka osakekannan Säästöpankkiliitto osk omistaa tasaosuuksin kolmen muun pankkiryhmän kanssa. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja sekä rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää. Lisäksi pankki on ulkoistanut muun muassa henkilö- ja yritysasiakkaiden puhelin- ja chat-palvelut Säästöpankkipalveluihin, joka on Säästöpankkiliitto osk:n tytäryhtiö.

YHTEISKUNTAVASTUU

Lammin Säästöpankin tiedot yhteiskuntavastuusta sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen sekä Säästöpankkiryhmän vuosittain julkaistavaan vastuullisuusraporttiin. Säästöpankkiryhmässä noudatetaan hyvää hallintotapaa, avoimuutta ja Säästöpankkiryhmän hyvän liiketavan periaatteita. Keskeiset johtamiskäytännöt on määritetty Säästöpankkiryhmän hallinnointiperiaatteissa. Säästöpankkiryhmän toiminnassa noudatetaan voimassa olevien lakien säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssiala ry:ssä vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä ja kaupankäyntiohjetta sekä Säästöpankkien yhteenliittymän hallinnointiperiaatteita samoin kuin muita yhteenliittymän sisäisiä ohjeita. Hallinnointiperiaatteissa määritellään myös Säästöpankkiryhmän yhteiskuntavastuu. Hallinnointiperiaatteissa määritetty yhteiskuntavastuu pitää sisällään taloudellisen vastuun, sosiaalisen vastuun, yhteisön hyvinvoinnin edistämisen sekä ympäristövastuun. Lisätietoja Säästöpankkiryhmän vastuullisuudesta sekä Säästöpankkiryhmän vuosittain julkaistava vastuullisuusraportti löytyy sivuilta www.saastopankki.fi.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

GLOBAALI TALOUSTILANNE

Vuosi 2023 alkoi varsin synkissä taloustunnelmissa, kun energiakriisin pelättiin ajavan etenkin Euroopan talouden taantumaan. Lisäksi nopeasti nousseen korkotason odotettiin heikentävän taluskasvua selvästi.

Taludet osoittautuivat kuitenkin odotuksia kestävyisemmiksi näiden paineiden edessä ja maailmantalouden kasvu hidastui odotuksia vähemmän. Kokonaisuutena maailmantalouden kasvu asettunee hieman yli 3 %:iin, mikä on alle pitkän ajan keskiarvon.

Energiakriisi toki heikensi talouskehitystä etenkin Euroopassa, mutta yritykset ja kotitaloudet sopeutuivat tilanteeseen yllättävän hyvin. Korkeiden nousu on myös osaltaan heikentänyt talouskasvua, mutta suuremmilta kupruilta on vältytty.

Alueelliset erot talouskehityksessä olivat merkittäviä vuonna 2023. Eurooppa oli jälleen kerran "heikko lenkki" ja etenkin Saksan talous kärsi energiakriisistä. Kokonaisuutena euroalueen talouskasvun odotetaan olleen vain hieman nollan yläpuolella vuonna 2023 ja loppuvuonna talous ajautui todennäköisesti taantumaan.

Kiinan talous kasvoi alkuvuonna ripeästi, kun koronasuluista vihdoon luovuttiin. Elpyminen jäi kuitenkin varsin lyhytkestoiseksi ja loppuvuonna maan keskusjohto otti käyttöön erilaisia elvytystoimia talouden piristämiseksi. 5 %:n kasvutavoite todennäköisesti saavutetaan vuonna 2023. Kiinteistösektori on edelleen yksi Kiinan talouden murheenkryneistä.

USA:n talouskehitys säilyi yllättävän vahvana kohonneesta korkotasosta huolimatta. USA:n talouden odotetaan kasvaneen yli 2 % vuonna 2023. Etenkin kotitalouksien kulutus on pitänyt pintansa USA:ssa.

Vuoden 2023 ehkä myönteisin talousuutinen koskee inflaatiota, joka alkoi vihdoon maltillistua vuoden edetessä. Esimerkiksi euroalueella vuoden alussa inflaatio oli vielä yli 8 %, mutta loppuvuonna marraskuussa se oli laskenut jo 2,4 %:iin.

Inflaation maltillistuminen mahdollisti myös sen, että keskuspankit lopettivat koronnostot vuoden loppupuolella. Vuodelle 2024 odotellaan jo korkojen laskuja niin USA:ssa kuin Euroopassakin. Tämä tuo helpotusta etenkin Suomen taloudelle, joka on erittäin korkoherkkä.

Vuoden aikana nähtiin myös ikäviä yllätyksiä niin taloudessa kuin geopolitiikassakin. Keväällä USA:ssa ja Euroopassa muutama pankki ajautui vaikeuksiin, mutta tilanne ei onneksi eskaloitunut laajemmaksi pankkikriisiksi. Syksyllä taistelut leimahtivat Lähi-idässä, mutta niiden vaikutukset esimerkiksi öljyn hintaan jäivät varsin

vähäisiksi. Sota Ukrainassa jatkuu, mutta sen vaikutukset globaaliin talouteen ovat pieniä. Tilanne voi toki aina kärjistyä ja poliittiset riskit ovat siten yhä koholla.

KORKOYMPÄRISTÖ

Vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla euroalueen lyhyet korot jatkoivat nousuaan Euroopan Keskuspankin viestitettyä vahvasti tulevasta koronnostoista inflaatiokehityksen jarruttamiseksi. Asuntolainojen yleisenä viitekorkona toimiva 12kk Euribor nousi vuoden puoleenväliin tultaessa lähes prosenttiyksikön vuoden aloitustasosta. Tämän jälkeen tilanne on tasaantunut ja lokakuusta eteenpäin lyhyiden korkojen kehitys on ollut laskevaa. Myös pitkien korkojen osalta loppuvuoden kehitys on ollut laskevaa. Syynä tähän ovat olleet inflaation nousun taittuminen, euroalueen talouskehityksen heikkeneminen sekä samanaikaisesti Euroopan Keskuspankin koronnostosyklin todennäköinen päättyminen.

Kokonaisuutena vuoden 2023 korkokehitys on ollut vahvasti pankkitoiminnan korkokatetta tukevaa. Kuitenkin samanaikaisesti tukkurahoituksen kustannukset ovat nousseet niin katetuissa joukkolainoissa kuin senior – lainoissakin ja täten osaltaan jarruttaneet korkokatteen myönteistä kehitystä.

Jatkokehityksen korkojen osalta määrittelee pitkälti se, missä vaiheessa Euroopan Keskuspankki aloittaa mahdolliset koronleikkaukset ja mitä Euroopan Keskuspankki viestiittää markkinoille korkopolitiikan jatkosta. Pitkien korkojen suhteellisen jyrkästi laskeva käyrä indikoi noin 1,5 %-yksikön koronlaskua vuodelle 2024. Jos markkinat ovat ennakoineet liian nopeaa muutosta voi edessä olla ainakin tilapäinen korkokäyrän tason nousu vuoden 2024 aikana.

SIJOITUSMARKKINAT

Vuoden 2023 osalta sijoitusmarkkinoiden huomio keskittyi korkojen voimakkaaseen nousuun, joka kuitenkin pysähtyi vuoden viimeisellä neljänneksellä. Keväällä 2023 koettu finanssisektorin epävarmuus ja pankkisektorin haasteet eivät synnyttäneet laaja-alaista kriisiä sijoitusmarkkinoilla. Keskuspankit reagoivat tilanteeseen määrätietoisesti ja sen seurauksena sijoittajien luottamus elpyi hyvin nopeasti. Inflaatio alkoi vuoden loppupuolella näyttää hidastumisen merkkejä, jonka seurauksena keskuspankkien koronnostosykli saavutti käännepisteen. Sijoitusmarkkinoilla tämä otettiin vastaan positiivisesti ja vuoden viimeisellä neljänneksellä sekä korko- että osaketuotot nousivat voimakkaasti. Kokonaisuutena sijoitusvuosi 2023 osoittautui paljon paremmaksi kuin mitä vielä alkuvuodesta odotettiin. Geopoliittiset riskit pysyivät otsikoissa edeltävän vuoden tapaan ja on perusteltua odottaa, että myös vuonna 2024 politiikka ja Yhdysvaltojen presidentinvaalit saavat suuren markkinoilla suuren painoarvon.

SUOMEN TALOUSTILANNE

Alkuvuonna 2023 Suomen talous pärjäsikin odotuksia paremmin, eikä pelättyä taantumaa tullut. Vuoden jälkipuoliskolla talouskehitys kuitenkin heikkeni selvästi ja talous ajautui arviomme mukaan taantumaa.

Noussut korkotaso on iskenyt erityisen voimakkaasti Suomen talouteen. Suomalaisen lainoista valtaosa on sidottu vaihtuviin korkoihin, jolloin korkojen nousu välittyy Suomen talouteen monia muita maita nopeammin. Korkojen nousu on näkynyt erityisesti yksityisen kulutuksen ja investointien – erityisesti rakennusinvestointien – heikkoutena.

Kotitalouksien murheena on ollut jo pidemmän aikaa korkojen nousun lisäksi myös korkea inflaatio. Kotitalouksien ostovoima supistui vuosina 2022–2023 ennätyskellisen paljon. Säästämisbarometrimme mukaan kotitalouksien kokema taloudellinen ahdinko

lisääntyikin vuonna 2023. Myös kuluttajien luottamus pysyi selvästi pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella vuonna 2023.

Loppuvuonna tilanne alkoi kuitenkin helpottaa ja kuluttajien ostovoima kääntyi taas nousuun. Tämä johtui sekä inflaation rauhoittumisesta että totuttua suuremmista palkankorotuksista. Työllisyystilanne pysyi kohtuullisen hyvänä, vaikka hieman heikkenikin vuoden aikana.

Yrityksille vuosi 2023 oli edeltäjänsä vaikeampi ja yritysten luottamus laski pitkän vuotta. Toimialoittaiset erot olivat suuria. Etenkin rakentamisestä kärsi korkojen noususta ja rakentaminen onkin hyytynyt pahasti. Teollisuudessa tuotanto piti vielä pintansa, mutta näkymät tulevaisuuteen heikkenivät vuoden edetessä erityisesti globaalien suhdannenäkymän vetämänä. Palvelusektori pärjäsikin vielä kohtuullisen hyvin, mutta sielläkin näkymät tulevaisuuteen muuttuivat vaisummiksi. Konkurssien määrä nousi pitkän ajan keskiarvon yläpuolelle.

ASUNTOMARKKINAT SUOMESSA

Lokakuussa 2022 alkanut asuntomarkkinoiden taantuma jatkui vuoden 2023. Suurimpina syinä taantumaa on korkojen nousu ja kuluttajien luottamuksen alhainen taso. Kokonaiskauppamäärä laski noin 27 %. Vanhoissa asunnoissa lasku oli noin 24 % ja uusissa asunnossa noin 65 %. Suurimmat kauppamäärien laskut löytyvät suurista kaupungeista, erityisesti PK-seudulta.

Loppuvuodesta marras-joulukuulla kauppamäärät kasvoivat ylittäen vuoden 2022 vastaavien kuukausien kauppamäärät. Tähän lievään asuntokaupan piristymiseen vaikutti EKP:n korkopäätös olla nostamatta korkoja toistaiseksi sekä varainsiirtoveromuutospäätös, mikä tuli takautuvasti voimaan 12.10. alkaen. Tässä päätöksessä poistettiin ensiasunnonostajien verovapaus 1.1.2024 alkaen. Tämä johti ensiasunnonostajakauppojen määrän selvään kasvuun loppuvuonna.

Vanhojen kerrostaloasuntojen hintakehitys oli vuositasolla PK-seudulla noin -4 % ja muissa isoissa kaupungeissa noin +0,2 %.

Vuodelle 2024 ennustamme vanhojen asuntojen kauppamäärän 15 % kasvua ja myös vanhojen asuntojen hintojen 2 % nousua vuositasolla.

OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDEN PÄÄTTYMISEN JÄLKEEN

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2024 aikana.

Pankki tavoittelee kasvua kaikilla liiketoimintalueillaan sekä koko toimialueellaan. Kasvun odotetaan vauhdittuvan erityisesti pankin eteläisellä toimialueella, jossa pankki vahvistaa omia henkilöresurssejaan sekä aktiivisuuttaan.

Pankki suunnittelee myös toimialueensa laajentamista niin Keski-Uudellamaalla kuin sen lähiympäristössä.

Kannattavuuden odotetaan säilyvän vuoden 2023 tasolla tai parantuvan hieman siitä. Myös vakavaraisuuden ennustetaan pysyvän vahvana.

LIIKETOIMINNAN KEHITYS VUONNA 2024

HALLITUKSEN ESITYS VOITONJAKOKELPOISTEN VAROJEN KÄYTÖSTÄ

Lammin Säästöpankin voitonjakokelpoiset varat ovat 39 577 974,60 euroa, josta tilikauden voitto on 3 822 099,15 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto käytetään seuraavasti:

- jaetaan kantarahasto-osuuksille voitto-osuutena	559 620,00 euroa
- käytetään yleishyödyllisiin tarkoituksiin	175 000,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan	3 087 479,15 euroa
Yhteensä	<u>3 822 099,15 euroa</u>

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista

hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut * 100

Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista + nettopalkkiotuotot

+ arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien

rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen

nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + tilinpäätös-
siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla
vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

Liikevoitto/-tappio - Tuloverot * 100

Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

Oma pääoma ja vähemmistön osuus + Tilinpäätössirtojen kertymä
laskennallisella verovelalla vähennettynä * 100

Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde

Omat varat yhteensä * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ydinpääoma (CET1) * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

Ensisijainen pääoma (T1) _____ * 100

Riskipainotetut vastuut yhteensä

Vähimmäisomavaraisuusaste

Ensisijainen pääoma yhteensä _____ * 100

Vastuut yhteensä

TILINPÄÄTÖS

TULOSLASKELMA

		1.1. - 31.12.2023 eur	1.1. - 31.12.2022 eur
Korkotuotot	<u>(2.01)</u>	22 691 829,91	10 451 410,43
Korkokulut	<u>(2.01)</u>	-8 909 848,57	-1 298 248,69
KORKOKATE		13 781 981,34	9 153 161,74
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	<u>(2.02)</u>	433 583,14	637 922,14
Palkkiotuotot	<u>(2.03)</u>	7 989 766,59	8 057 136,17
Palkkiokulut	<u>(2.03)</u>	-1 050 362,83	-972 932,37
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	<u>(2.04)</u>	-895 243,48	246 361,62
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	<u>(2.05)</u>	-914 926,14	
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	<u>(2.06)</u>	97 627,79	-38 472,44
Liiketoiminnan muut tuotot	<u>(2.07)</u>	532 878,62	2 817 550,33
Henkilöstö- ja hallintokulut		-10 824 562,30	-9 611 195,81
Henkilöstökulut	<u>(2.08)</u>	-4 101 298,35	-3 640 840,83
Muut hallintokulut	<u>(2.09)</u>	-6 723 263,95	-5 970 354,98
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista	<u>(2.10)</u>	-354 527,96	-1 063 230,14

Liiketoiminnan muut kulut	<u>(2.07)</u>	-2 456 074,18	-2 273 438,22
Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot	<u>(2.11)</u>	-593 330,64	-530 042,59
LIIKEVOITTO		5 746 809,95	6 422 820,43
Tilinpäätössiirrot		-1 000 000,00	-822 505,14
Tuloverot		-924 710,80	-1 082 472,99
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		3 822 099,15	4 517 842,30
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		<u>3 822 099,15</u>	<u>4 517 842,30</u>

TASE

VASTAAVAA

		31.12.2023	31.12.2022
		eur	eur
Käteiset varat		802 745,40	843 047,90
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		24 481 113,30	22 469 512,00
Saamiset luottolaitoksilta	<u>(1.01)</u>	35 574 459,73	47 954 959,52
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	<u>(1.01)</u>	499 675 421,12	474 935 694,82
Saamistodistukset	<u>(1.02)</u>	381 350,00	907 515,00
Muilta		381 350,00	907 515,00
Osakkeet ja osuudet	<u>(1.03)</u>	22 009 641,79	26 414 085,51
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrietyksissä	<u>(1.03)</u>	485 398,97	285 398,97
Johdannaissopimukset	<u>(1.05)</u>	538 187,55	
Aineettomat hyödykkeet	<u>(1.06)</u>	2 568 550,20	1 143 978,32
Aineelliset hyödykkeet	<u>(1.07)</u>	3 132 077,02	2 991 767,60
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet		1 316 015,05	1 354 006,23
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		1 482 077,15	1 501 088,79
Muut aineelliset hyödykkeet		333 984,82	136 672,58
Muut varat	<u>(1.08)</u>	119 890,58	803 769,65
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	<u>(1.09)</u>	4 819 906,10	3 821 550,66
Laskennalliset verosaamiset	<u>(1.16)</u>	469 882,94	834 299,20
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>595 058 624,70</u>	<u>583 405 579,15</u>

VASTATTAVAA

		31.12.2023 eur	31.12.2022 eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.11)	63 710 427,63	64 128 047,58
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.12)	449 214 919,60	443 493 666,23
Talletukset		449 214 919,60	443 493 666,23
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	(1.05)	1 737 527,55	4 336 438,59
Muut velat	(1.13)	2 859 549,35	2 242 709,20
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.15)	4 924 473,88	2 239 904,09
Laskennalliset verovelat	(1.16)	15 065,39	11 578,39
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		522 461 963,40	516 452 344,08
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Vapaaehtoiset varaukset		22 801 666,89	21 801 666,89
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		22 801 666,89	21 801 666,89
OMA PÄÄOMA (1.20)			
Peruspääoma		368,19	368,19
Kantarahasto		9 327 000,00	9 327 000,00
Muut sidotut rahastot		889 651,62	-521 225,46
Vararahasto		1 560 281,27	1 560 281,27
Käyvän arvon rahasto		-670 629,65	-2 081 506,73
Vapaat rahastot		3 318 640,74	3 318 640,74
Muut rahastot		3 318 640,74	3 318 640,74
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		32 437 234,71	28 508 942,41
Tilikauden voitto (tappio)		3 822 099,15	4 517 842,30
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		49 794 994,41	45 151 568,18
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		595 058 624,70	583 405 579,15

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

	31.12.2023	31.12.2022
	eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	4 282 315,32	5 283 698,14
Takaukset ja pantit	4 277 315,32	5 278 698,14
Muut	5 000,00	5 000,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	23 963 158,21	31 970 872,57
Muut	23 963 158,21	31 970 872,57

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
	eur	eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	3 822 099,15	4 517 842,30
Tilikauden oikaisut	3 255 425,70	3 269 174,67
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-15 414 466,56	-32 249 750,22
Saamistodistukset	309 323,25	-5 372 765,00
Saamiset luottolaitoksilta	2 578 727,86	2 695 155,57
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-25 390 651,86	-27 910 507,85
Osakkeet ja osuudet	7 235 825,32	187 313,09
Muut varat	-147 691,13	-1 848 946,03
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	5 199 320,69	25 343 145,09
Velat luottolaitoksille	-417 619,95	27 548 855,21
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 168 767,21	-3 190 465,12
Muut velat	3 448 173,43	984 755,00
Maksetut tuloverot	-1 116 276,05	-946 423,09
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-4 253 897,07	-66 011,25
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-3 031 381,60	-2 133 148,80
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-1 967 079,06	-466 579,25
Investointien rahavirta yhteensä	-4 998 460,66	-2 599 728,05
Rahoituksen rahavirta		
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-589 550,00	-573 047,04
Rahavarojen nettomuutos	-9 841 907,73	-3 238 786,34
Rahavarat tilikauden alussa	36 237 852,29	39 476 638,63
Rahavarat tilikauden lopussa	26 395 944,56	36 237 852,29
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	802 745,40	843 047,90
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	25 593 199,16	35 394 804,39
Yhteensä	26 395 944,56	36 237 852,29

Lisätiedot rahoituslaskelmaan:

Saadut korot	21 648 320,69	9 646 150,17
Maksetut korot	6 511 415,26	628 427,11
Saadut osingot	433 583,14	637 922,14

Tilikauden oikaisut:

Tilinpäätössiirrot	1 000 000,00	822 505,14
Tuloslaskelman verot	924 710,80	1 082 472,99
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	593 330,64	530 042,59
Käyvän arvon muutokset	415 387,57	-357 594,71
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	402 197,76	1 266 070,99
Muut oikaisut	-80 201,07	-74 322,33
Yhteensä	3 255 425,70	3 269 174,67

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN
LAATIMISPERIAATTEET

Lammin Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiain, säästämisen ja

sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuoteyhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsensäästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuoteyhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien

yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 14 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitoaissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitoaissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta

taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (76/2018) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Euroalueeseen kuulumattomiin valuuttoihin sidotut ulkomaan rahan määräiset varat ja velat on muunnettu euroiksi Euroopan Keskuspankin noteeraamaan tilinpäätöspäivän keskipäivään.

Arvostuksessa syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmassa valuuttatoiminnan nettotuottoihin.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

RAHOITUSVARAT JA -VELAT

Lammin Säästöpankki soveltaa rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen ja arvostamiseen IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardia. Suojaussuhteisiin, joissa suojauskohteena on rahoitusvarojen- tai -velkojen muodostaman salkun käyvän arvon suojaaminen korkoriskiltä

("korkoriskin portfoliosuojaus"), Lammin Säästöpankki jatkaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen standardin soveltamista.

ALKUPERÄINEN KIRJAAMINEN

Rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä kirjataan taseeseen, kun yhteisöstä tulee instrumentin sopimusehtojen osapuoli. Rahoitusvarojen selvityspäiväkäytännön mukainen osto tai myynti kirjataan taseeseen tai taseesta pois kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat ja -velat arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Myöhemmillä kausilla transaktiomenot kirjataan tuloslaskelmaan korkotuotoksi tai –kuluksi osana rahoitusvaran tai –velan efektiivistä korkoa.

RAHOITUSVAROJEN LUOKITTELU JA LUOKITTELUN MÄÄRITTELY

Lammin Säästöpankki luokittelee rahoitusvarat myöhempää arvostamista varten seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksettu hankintameno
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat.

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä perustuen liiketoimintamalliin, jolla sitä

rahoitusvarojen ryhmää, johon rahoitusvara kuuluu, hallinnoidaan sekä siihen, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevat pääomamäärän koron maksua.

LIIKETOIMINTAMALLIN ARVIOINTI

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka pankki hallinnoi rahoitusvarojen rahavirtojen kerryttämiseksi. Toisin sanoen liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Jos rahavirrat realisoituvat tavalla, joka poikkeaa liiketoimintamallin arviointiajankohtana olleista odotuksista, tästä ei aiheudu tilinpäätökseen aiempia kausia koskevaa virhettä eikä se myöskään muuta jäljellä olevien kyseisen liiketoimintamallin mukaisesti pidettävien rahoitusvarojen luokittelua.

RAHAVIRTAOMINAISUUKSIEN ARVIOINTI

Rahavirtaominaisuuksilla tarkoitetaan rahoitusvaran sopimuksen mukaisten rahavirtojen luonnetta.

Rahavirtaominaisuuksia arvioidessa käydään läpi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, esim. korko sisältää vain korvauksen rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista perustyyppiselle lainaamiselle tyypillisistä riskeistä. Mikäli sopimusehdot sisältävät sellaisia tekijöitä, joita ei voida pitää lainaamiselle tyypillisinä ehtoina, luokitellaan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

JAKSOTETTU HANKINTAMENO

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

KÄYPÄÄN ARVOON MUIDEN LAAJAN TULOKSEN KAUTTA ARVOSTETTAVAT

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on arvostettava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja, että myymällä rahoitusvaroja ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomaerän koron maksua.

Velkainstrumenttien osalta arvostus kirjanpidossa tehdään käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla ja odotettavissa olevalla

luottotappiolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarasta luovuttaessa tai myytäessä saatu voitto tai tappio käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettaessa kirjataan velkainstrumenttien osalta tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä pankki voi tehdä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan oman pääoman ehtoisen sijoituksen myöhemmät käyvän arvon muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tällaiset sijoitukset arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoista sijoituksesta saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun oikeus maksuun saadaan, osakkeesta saatavat pääomanpalautukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta käyvän arvon rahastoon kertynyttä realisoitumatonta voittoa tai tappiota ei siirretä tulosvaikutteiseksi missään vaiheessa vaan siirto tehdään oman pääoman sisällä edellisten tilikausien voittoviroihin.

KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI ARVOSTETTAVAT RAHOITUSVARAT

Kaikki sellaiset erät, jotka eivät ole jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia, kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Rahoitusvara voidaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kuitenkin nimenomaisesti luokitella peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, jos näin toimimalla poistetaan arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvä epä johdonmukaisuus

tai vähennetään merkittävästi tällaista epäjohdonmukaisuutta, joka muutoin aiheutuisi varojen tai velkojen arvostamisesta tai niistä johtuvien voittojen tai tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellaan myös sellaiset vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, joissa rahavirtakriteereiden ei voida katsoa täyttyvän. Rahavirtakriteerit arvioidaan pankissa instrumenttikohtaisesti, sen määrittämiseksi onko kyseisen erän sopimusehdoissa määritettynä tiettyinä ajankohtina toistuvia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan koron maksua.

RAHOITUSVAROJEN LUOKITTELUN MUUTOKSET

Vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten uudelleen luokittelu tehdään vain silloin, kun Lammin Säästöpankin rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudattamat liiketoimintamallit muuttuvat. Tällaisten muutosten odotetaan olevan erittäin harvinaisia, eikä Lammin Säästöpankki ole tehnyt uudelleenluokitteluja kuluneella tilikaudella.

SOPIMUKSEEN PERUSTUVIEN RAHAVIRTOJEN MUUTTUMINEN

Kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen, tai niihin tehdään muutoin muutoksia ja tämä uudelleen neuvottelu tai muutosten tekeminen ei johda kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen pois taseesta IFRS 9:n mukaisesti, rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräinen kirjanpitoarvo lasketaan uudelleen ja tehdystä muutoksesta

aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN KIRJAAMINEN POIS TASEESTA

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaraan kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai mikäli erä siirretään toiselle osapuolelle näin täyttäen taseesta poiskirjaamisen edellytykset.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on siirretty toiselle osapuolelle siinä ja vain siinä tapauksessa, että pankki joko:

- siirtää sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen toiselle osapuolelle; tai
- pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle "läpikulku"-järjestelyllä. Sopimusta voidaan pitää "läpikulku"-järjestelynä kun:
 - Velvollisuutta maksaa lopulliselle saajalle ei ole, mikäli ei saada kerättyä vastaavia määriä alkuperäisestä omaisuuserästä
 - Alkuperäisen omaisuuserän myynti tai panttaaminen on siirtosopimuksella estetty

Siirrettäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä toiselle osapuolelle, taseesta poiskirjaamisen edellytykset täyttyvät vain kun:

- Omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut on siirretty toiselle osapuolelle; tai
- Omistamiseen liittyviä merkittäviä riskejä ja etuja ei ole siirretty toiselle osapuolelle tai pitänyt näitä itsellään, mutta määräysvalta on siirretty.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, toisin sanoen peruutettu, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos jo lainanottajana ja lainanantajana olevien osapuolten välillä vaihdetaan vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Ero kirjanpitoarvon ja maksetun vastikkeen välillä kirjataan tulosvaikutteisesti.

KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia. Mikäli markkinoilla

on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

ARVONALENTUMINEN

Odotettavissa olevat luottotappiot

Lammin Säästöpankki määrittää arvonalentumisen perustuen rahoitusvaran odotettavissa oleviin luottotappioihin. Odotettavissa olevia luottotappiota koskeva vähennyserä lasketaan ja kirjataan rahoitusvaroilta, jotka arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta sekä takaussopimuksille ja taseen ulkopuolisille luottositoumuksille.

Odotettavissa olevan luottotappion määrittämisessä sovelletaan kolmivaiheista mallia, jossa laskentaan vaikuttava vaihe määräytyy rahoitusvaran taseeseen kirjaamishetken ja raportointipäivän välillä tapahtuneen luottoriskin muutoksen perusteella seuraavasti:

- Vaiheeseen 1 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamispäivän ja raportointipäivän välillä. Vaiheessa 1 olevien rahoitusvarojen odotettavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu raportointipäivästä seuraavan 12 kuukauden kuluessa.
- Vaiheeseen 2 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamishetken jälkeen. Vaiheessa 2 olevien rahoitusvarojen odotettavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu rahoitusvaran jäljellä olevana voimassaoloaikana.
- Vaiheeseen 3 kuuluvat rahoitusvarat, joiden katsotaan olevan arvoltaan alentuneita. Vaiheessa 3 olevien rahoitusvarojen odotettavissa olevan luottotappion laskenta perustuu todennäköisyyteen, että luottotappio toteutuu rahoitusvaran jäljellä olevana voimassaoloaikana.

Lammin Säästöpankki käyttää luottoriskin muutoksen merkityksellisyyden arvioimiseen muun muassa seuraavia laadullisia ja määrällisiä tietoja.

- Maksuviive: rahoitusvaran luottoriskin katsotaan olevan kasvanut merkittävästi ja sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2, kun maksuviive ylittää 30 päivää. Kun maksuviive ylittää 90 päivää, rahoitusvaran katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja siirtyy vaiheeseen 3.
- PD%:n kasvu: rahoitusvaran luottoriskin katsotaan kasvaneen merkittävästi ja se siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2, jos PD%:n kasvulle määritetyt suhteelliset tai absoluuttiset kynnysarvot ylittyvät.
- Lainanhoitojousto: jos saatava ei ole järjestämätön, lainanhoitojoustomerkintä tulkitaan merkittäväksi luottoriskin kasvuksi ja saatava siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Jos lainanhoitojousto tehdään sopimukseen, joka on järjestämätön tai jos sopimuksella on hakemushetkellä kirjattu

lainanhoitojousto, sopimuksen katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja se siirtyy vaiheeseen 3.

- Maksukyvyttömyysmerkintä: Jos asiakas on todettu maksukyvyttömäksi, rahoitusvaran katsotaan olevan arvoltaan alentunut ja siirtyy vaiheeseen 3

Rahoitusvara voi palautua vaiheesta 2 tai 3, kun sen luottoriski on parantunut merkittävästi ja se on täyttänyt edellisen vaiheen kriteerit yhtäjaksoisesti siirtymälle määritetyn tarkkailujakson ajan 3 kuukautta.

ECL-LASKENNASSA KÄYTETTÄVÄT MENETELMÄT JA PARAMETRIIT

Lammin Säästöpankki käyttää odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan pääsääntöisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys / tappio-osuus (PD*LGD*EAD) mallia. Vähäriskisille luotoille, joita ovat luotot julkiselle sektorille tai rahoituslaitokselle ja valtion takaamat opintolainat, laskenta tehdään Loss Rate mallilla (Loss Rate*LGD*EAD). Laskenta tehdään sopimuskohtaisesti ja se perustuu seuraaviin parametreihin:

- PD% (vain PD/LGD malli): maksukyvyttömyyden todennäköisyys, joka perustuu ulkoisiin ja sisäisiin luottoluokituksiin.
- Loss Rate% (vain Loss Rate malli): vastapuolelle vakioitu prosentti, joka määräytyy vastapuolen sektorikoodin perusteella.
- LGD %: arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä, huomioi sopimuksen käytettävissä olevat vakuudet.

- EAD: vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä on vuositason keskiarvo, jossa huomioidaan sopimus- ja vuositasolle lasketut pääoman lyhennykset ja ennenaikaiset takaisinmaksut niille tuotteille, joille se on mallinnettu. Taseen ulkopuolisten erien katsotaan pysyvän vakiona sopimuksen elinkaaren loppuun asti. Luoton nostamaton osuus huomioidaan laskelmissa täysimääräisenä.

Laskennassa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla sopimukselle laskettava odotettavissa oleva luottotappio. Efektiivisenä korkona käytetään sopimuksen korkoa ja se lasketaan vaiheissa 1 ja 2 bruttokirjanpitoarvolle ja vaiheessa 3 alentuneelle kirjatulle arvolle raportointipäivälle.

Luottokannan (lainat ja saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät) odotettavissa olevan luottotappion laskentaan sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa tietoa käyttämällä laskennassa kolmea eri talouden skenaariota, jotka perustuvat Säästöpankkiryhmän pääekonomistin laatimiin makrotalouden ennusteisiin. Makrotalouden ennusteiden muutosvaikutukset on mallinnettu ECL laskennassa käytettävään PD parametriin. Laskennassa käytettävät skenaariot ja niille asetetut painot ovat: optimistinen 20 %, perus 60 % ja pessimistinen 20 %. ECL laskennassa käytettävien talouden skenaarioiden ennustehorisontti on kolme vuotta, jonka jälkeisinä vuosina makrotalouden tekijöiden arvojen oletetaan pysyvän vakaina ja vastaavan ennustejakson kolmannen vuoden arvoja. Skenaariot on päivitetty marraskuussa 2023. Alla on esitetty keskeiset makrotalouden tekijät ja niiden ennustetut arvot seuraavalle

kolmelle vuodelle (arvojen vaihteluväli eri skenaarioiden välillä).

	2023	2024	2025
EuropeStoxx muutos	-8,4 % / 12,0 %	-2,9 % / 8,0 %	-0,5 % / 10,0 %
BKT muutos	-1,0 % / 0,5 %	0,6 %	1,0 %
Investoinnit	-5,0 % / -1,0 %	0,5 %	1,5 %

Lammin Säästöpankki käyttää odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseen malliperusteista laskentaa, mutta tarvittaessa mallien tuottamaa määrää muutetaan johdon arvioon perustuvalla oikaisulla. Oikaisun kirjaamisen perusteena on esimerkiksi sellainen saatavilla oleva uusi tieto tai tekijä, jota laskentamallissa käytettävät parametrit tai tiedot eivät sisällä.

Tilinpäätöshetkellä johdon harkintaan perustuvat oikaisut ovat kohdentuneet erityisesti vaiheessa 3 oleviin saataviin ja oikaisujen tarpeen ja määrän arvioimisessa on kiinnitetty huomiota erityisesti seuraaviin odotettavissa olevan luottotappion määrään vaikuttaviin tekijöihin.

- Saatavaan kohdistettujen vakuuksien luonne ja arvo huomioiden alueellisen taloudellisen tilanteen vaikutus esimerkiksi asuinkiinteistöjen hintatasoon ja realisoitavuuteen.
- Saatavien sopimuksenmukaisten rahavirtojen määrä ja ajoittuminen huomioiden saatavilla olevat vastapuolta koskevat tiedot, jotka eivät sisälly laskentamallin parametreihin. Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi työllistymistä koskevat muutokset, haettujen lyhennysvapaiden määrä ja kesto sekä liiketoiminnan laajuudessa tai kannattavuudessa tapahtuneet

muutokset

- Saatavan vastapuolen luottoriskin muutos, joka johtuu tekijöistä, kuten esimerkiksi liiketoimintaan tai työllisyyteen vaikuttavat rajoitukset, jotka eivät sisälly laskentamalliin.

Luottokannan analyysin perusteella Lammin Säästöpankilla ei ole merkittäviä toimialakohtaisia riskikeskittymiä, joiden osalta mallien tuottamaa odotettavissa olevaa luottotappiota olisi tarpeen kasvattaa johdon harkintaan perustuvalla oikaisulla.

ODOTETTAVISSA OLEVIEN LUOTTOTAPPIOIDEN KIRJAAMINEN

Odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä kirjataan taseeseen lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta tappiota koskeva vähennyserä kirjataan taseeseen varaukseksi. Käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten odotettavissa oleva luottotappio kirjataan oikaisemaan käyvän arvon rahastoa. Taseeseen kirjattujen odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset esitetään tuloslaskelman erässä Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista.

Saamistodistusten arvonalentuminen

Säästöpankkiryhmä laskee saamistodistusten odotettavissa olevat luottotappiot ostoeräkohtaisesti käyttämällä maksukyvyttömyyden todennäköisyys / tappio-osuus (PD*LGD*EAD) mallia.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) perusteena käytetään Bloombergin tuottamia luottoluokitusta ja jos sitä ei ole saatavissa, ulkoisia luottoluokitustietoja, jotka konvertoidaan PD arvoiksi. Laskennassa käytetyt LGD arvot

vastaavat tutkittuja historiallisia toteumia sijoituslajeittain, eikä niitä arvioida erikseen liikkeeseenlaskija- tai sijoituskohtaisesti.

Toteutuneet luottotappiot

Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään kirjataan lopulliseksi luottotappioksi, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan. Lopulliseksi todetut luottotappiot kirjataan pois taseesta vastaeränä tuloslaskelman erä Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista. Mahdolliset taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan oikaisuiksi tuloslaskelman erään Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista.

SUOJAUSLASKENTA JA JOHDANNAISSOPIMUKSET

Lammin Säästöpankki suojaa johdannaissopimuksilla korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Suojauksen tavoitteena on vakauttaa korkokatetta ja neutralisoida varojen ja velkojen mahdollinen käyvän arvon muutos.

Lammin Säästöpankki soveltaa yleisen suojauslaskennan piirissä oleviin suojaussuhteisiin IFRS 9 standardia. Korkoriskin käyvän arvon portfoliosuojauksiin (makrosuojaus) sovelletaan IAS 39 "carve out" sääntelyä kunnes kyseisiä suojaussuhteita koskeva uusi sääntely astuu voimaan.

Johdannaissopimukset arvostetaan käypään arvoon. Käypää arvoa

suojaavien johdannaisten käypä arvo kirjataan taseeseen johdannaissaamiseksi tai -velaksi ja käyvän arvon muutos tuloslaskelman erään "Suojauslaskennan nettotulos". Käypää arvoa suojattaessa myös suojattava kohde arvostetaan suojauksen ajan käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenuon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos kirjataan kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmaan erään "Suojauslaskennan nettotulos". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot". Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojauslaskennan aloittamisen hetkeltä dokumentoidaan suojattavan kohteen ja suojaavan johdannaisten suojaussuhde, kuten myös riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategia. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan säännöllisesti, kuitenkin aina vähintään raportointihetkeltä.

AINEELLISET JA AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Pankki ei sovelta luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti tuottoarvomenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Vähimmäistuottovaateena on pidetty 3,0 %:n tuottoa. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 1.07.

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

POISTOERO JA VEROTUSPERUSTEISET VARAUKSET

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskejä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Konsernitaseessa konserniyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset jaetaan omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetty nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisinä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

KORKOTUOTOT JA –KULUT

Korkotuottoihin ja –kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun

ottamatta viivästyskorkoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai -kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaeä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

POISTOPERIAATTEET

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 10–30 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 5–8 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3–5 vuodessa. Peruspankkijärjestelmä -hankkeen kulut aktivoidaan taseeseen ja poistoaika järjestelmän käyttöönoton jälkeen on 10 vuotta. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan.

MUUT KUIN VARSINAISEN TOIMINNAN TUOTOT JA KULUT SEKÄ PAKOLLISET VARAUKSET

Pankissa ei ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

VEROT

Pankin ja muiden yksittäisten konserniyhtiöiden tilinpäätöksissä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei yhtiötasolla ole kirjattu.

Konsernitilinpäätöksessä konserniyritysten poistoerot ja verotusperusteiset varaukset on jaettu konsernitaseeseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

RAHAVARAT

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.01 Lainat ja saamiset

Saamiset luottolaitoksilta

	2023	2022
Vaadittaessa maksettavat	25 593 199,16	35 394 804,39
Keskusrahallaitokselta	25 593 194,50	35 394 799,73
Kotimaisilta luottolaitoksilta	4,66	4,66
Muut	9 981 260,57	12 560 155,13
Keskusrahallaitokselta	8 960 260,57	8 999 155,13
Kotimaisilta luottolaitoksilta	350 000,00	990 000,00
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	671 000,00	2 571 000,00
Yhteensä	35 574 459,73	47 954 959,52

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2023	2022
Yritykset ja asuntoyhteisöt	136 118 094,79	112 593 627,39
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	299 361,61	382 455,33
Kotitaloudet	354 847 124,45	353 813 224,62
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	6 589 878,91	7 035 202,84
Ulkomaat	1 820 961,36	1 111 184,64
Yhteensä	499 675 421,12	474 935 694,82
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	24 000,00	24 000,00

Odotettavissa olevat luotto tappiot (ECL). Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	2023			Yhteensä	2022
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		Yhteensä
Tase 1.1.2023	142 442,57	184 557,29	906 545,61	1 233 545,47	788 058,13
Siirrot vaiheeseen 1	7 497,52	-47 063,95	-13 236,21	-52 802,64	-33 875,24
Siirrot vaiheeseen 2	-8 798,62	90 197,45	-47 057,95	34 340,88	24 870,71
Siirrot vaiheeseen 3	-3 068,04	-18 655,48	372 080,34	350 356,82	203 338,53
Uudet saamiset	36 508,80	29 371,52	39 260,96	105 141,28	88 247,52
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-27 759,83	-25 531,81	-262 056,65	-315 348,29	-170 445,91
Toteutuneiden luotto tappioiden vaikutus	-0,50	0,00	-14 733,52	-14 734,02	-9 248,03
Luottoriskin muutoksen vaikutus	76 899,48	37 748,75	190 567,08	305 215,31	119 774,81
Laskentamallin muutosten vaikutus	0,00	0,00	0,00	0,00	25 754,24
Manuaalisten korjausten vaikutus	0,00	0,00	198 852,90	198 852,90	197 070,71
Tase 31.12.2023	223 721,38	250 623,77	1 370 222,56	1 844 567,71	1 233 545,47

	2023	2022
Järjestämättömät saamiset, yhteensä	11 478 913,00	10 727 459,00
joista yli 90 päivää erääntyneet saamiset	6 709 744,00	6 541 077,00
joista todennäköisesti maksamatta jäävät, jotka erääntymättömiä tai alle 90 päivää erääntyneitä	4 769 169,00	4 186 382,00
Lainanhoidojoustolliset saamiset, yhteensä	5 322 845,00	3 374 081,00

Sopimuksen mukainen jäljellä oleva määrä rahoitusvaroista, jotka on raportointikaudella kirjattu pois lopullisena luotto tappiona ja joihin edelleen kohdistetaan perintätoimenpiteitä

	3 145,57	0,00
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luotto tappioiden määrä	21 794,46	50 608,81

1.02 Saamistodistukset

	2023			
	Yhteensä	Joista keskuspankkirahoituksen oikeuttamia saamistodistuksia valtion velkasitoumuksista	Joista	Muut
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	24 862 463,30	24 481 113,30	0,00	24 481 113,30
Julkisesti noteeratut	24 862 463,30	24 481 113,30	0,00	24 481 113,30
Yhteensä	24 862 463,30	24 481 113,30	0,00	24 481 113,30

2022				
	Yhteensä	Josta keskuspankki-rahoituksen oikeuttavia saamistodistuksia	Josta valtion velkasitoumuksia	Muut
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	94 605,00	0,00	0,00	0,00
Julkaistuihin noteerattuihin	94 605,00	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	23 282 422,00	22 469 512,00	0,00	22 469 512,00
Julkaistuihin noteerattuihin	23 282 422,00	22 469 512,00	0,00	22 469 512,00
Yhteensä	23 377 027,00	22 469 512,00	0,00	22 469 512,00

Odotettavissa olevat luotto tappiot (ECL), Saamistodistukset					
	2023			2022	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1.1.2023	40 705,39	17 186,54	0,00	57 891,93	20 143,89
Siirrot vaiheeseen 1	75,29	-7 520,45	0,00	-7 445,16	0,00
Siirrot vaiheeseen 2	0,00	0,00	0,00	0,00	16 298,02
Uudet saamistodistukset	5 090,04	0,00	0,00	5 090,04	4 906,82
Eräntyneet saamistodistukset	-9 156,71	-9 666,09	0,00	-18 822,80	0,00
Luottotarkinn muutoksen vaikutus	-9 985,28	0,00	0,00	-9 985,28	16 543,20
Tase 31.12.2023	26 728,73	0,00	0,00	26 728,73	57 891,93

1.03 Osakkeet ja osuudet

	2023	2022
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	52 814,40	7 288 639,72
Julkaistuihin noteerattuihin	0,00	7 235 825,32
Muut	52 814,40	52 814,40
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	21 956 827,39	19 125 445,79
Muut	21 956 827,39	19 125 445,79
Osakkeet ja osuudet yhteensä	22 009 641,79	26 414 085,51
- joista luottolaitoksissa	19 757 490,49	17 156 345,86
- joista muissa yrityksissä	2 252 151,30	9 257 739,65

Hankintamenoon kirjattavat:

Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyyksissä		
Muissa yrityksissä	485 398,97	285 398,97
Yhteensä	485 398,97	285 398,97

1.04 Rahoitusvarojen ryhmät

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2023

	2023	2022
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat		
Käteiset varat	802 745,40	843 047,90
Saamiset luottolaitoksilta	35 574 459,73	47 954 959,52
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	499 651 421,12	474 911 694,82
Yhteensä	536 028 626,25	523 709 702,24
-Joista tappioita koskeva vähennys erä JHM, yhteensä	1 831 537,99	1 193 917,33
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	0,00	94 605,00
Osakkeet ja osuudet	52 814,40	7 288 639,72
Johdannaispaimukset	538 187,55	0,00
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	24 000,00	24 000,00
Yhteensä	615 001,95	7 407 244,72
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)		
Saamistodistukset	24 862 463,30	23 282 422,00
Yhteensä	24 862 463,30	23 282 422,00
-Joista tappioita koskeva vähennys erä (1)	26 728,73	57 891,93
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)		
Osakkeet ja osuudet	21 956 827,39	19 125 445,79
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyyksissä	485 398,97	285 398,97
Yhteensä	22 442 226,36	19 410 844,76
Rahoitusvarat yhteensä	583 948 317,86	573 810 213,72

1) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon

1.05 Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimusten nimellisarvot

Jäljellä oleva maturiteetti	2023			
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojauslaskentaan käytettävät johdannaissopimukset	15 000 000,00	100 000 000,00	10 000 000,00	125 000 000,00
Käyvän arvon suojaus	15 000 000,00	100 000 000,00	10 000 000,00	125 000 000,00
Korkojohdannaiset	15 000 000,00	100 000 000,00	10 000 000,00	125 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	15 000 000,00	100 000 000,00	10 000 000,00	125 000 000,00

Johdannaissopimusten nimellisarvot

Jäljellä oleva maturiteetti	2022			
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Suojauslaskentaan käytettävät johdannaissopimukset	0,00	90 000 000,00	25 000 000,00	115 000 000,00
Käyvän arvon suojaus	0,00	90 000 000,00	25 000 000,00	115 000 000,00
Korkojohdannaiset	0,00	90 000 000,00	25 000 000,00	115 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	90 000 000,00	25 000 000,00	115 000 000,00

Johdannaissopimusten käyvät arvot

	2023		2022	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojauslaskentaan käytettävät johdannaissopimukset	538 187,55	1 737 527,55	0,00	4 336 438,59
Käyvän arvon suojaus	538 187,55	1 737 527,55	0,00	4 336 438,59
Korkojohdannaiset	538 187,55	1 737 527,55	0,00	4 336 438,59
Koronvaihtosopimukset	538 187,55	1 737 527,55	0,00	4 336 438,59
Yhteensä	538 187,55	1 737 527,55	0,00	4 336 438,59

Käyvän arvon suojauslaskennan suojauskohteet

	2023		2022	
	Suojattavan kohteen kirjainpitoarvo	josta suojattavan kohteen käyvän arvon muutosta	Suojattavan kohteen kirjainpitoarvo	josta suojattavan kohteen käyvän arvon muutosta
Käyvän arvon portfoliosuojaus				
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	123 939 124,24	-1 060 875,76	110 386 638,08	-4 613 361,92
Vastattavaa yhteensä	123 939 124,24	-1 060 875,76	110 386 638,08	-4 613 361,92

1.06 Aineettomat hyödykkeet

	2023	2022
Muut kehittämismenot	428 448,22	239 354,31
Muut aineettomat hyödykkeet	2 140 101,98	904 624,01
Yhteensä	2 568 550,20	1 143 978,32

Aineettomat hyödykkeet

	2023	2022
Hankintameno 1.1.	3 645 535,77	3 814 159,86
+ tilikauden lisäykset	1 825 406,43	0,00
- tilikauden vähennykset	0,00	-168 624,09
+/- siirrot erien välillä	-127 744,07	0,00
Hankintameno 31.12.	5 343 198,13	3 645 535,77
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-2 501 557,45	-2 117 474,66
- tilikauden poistot	-273 090,48	-384 082,79
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-2 774 647,93	-2 501 557,45
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 568 550,20	1 143 978,32
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 143 978,32	1 696 685,20

1.07 Aineelliset hyödykkeet

	2023	2022
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	3 197,26	
Sijoituskäytössä	10 000,00	10 000,00
Yhteensä	13 197,26	10 000,00

Rakennukset

Omassa käytössä	19 101,41	
Sijoituskäytössä	19 935,63	20 000,00
Yhteensä	39 037,04	20 000,00

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	1 459 778,48	
Sijoituskäytössä	1 286 079,42	2 296 396,00
Yhteensä	2 745 857,90	2 296 396,00

Muut aineelliset hyödykkeet	333 984,82	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 132 077,02	2 326 396,00

2022		
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	3 197,26	
Sijoituskäytössä	10 000,00	10 000,00
Yhteensä	13 197,26	10 000,00

Rakennukset		
Omassa käytössä	58 642,41	
Sijoituskäytössä	60 568,32	0,00
Yhteensä	119 210,73	0,00

Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	1 439 249,12	
Sijoituskäytössä	1 283 437,91	3 145 500,00
Yhteensä	2 722 687,03	3 145 500,00

Muut aineelliset hyödykkeet	136 672,58	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2 991 767,60	3 155 500,00

2023				
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 264 602,21	2 851 762,22	2 574 732,42	8 691 096,85
+ tilikauden lisäykset	2 641,51	20 529,36	118 501,76	141 672,63
+/- siirrot erien välillä	0,00	0,00	127 744,07	127 744,07
Hankintameno 31.12.	3 267 243,72	2 872 291,58	2 820 978,25	8 960 513,55
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 910 595,98	-1 350 673,43	-2 438 059,84	-5 699 329,25
- tilikauden poistot	-40 632,69	-39 541,00	-48 933,59	-129 107,28
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 951 228,67	-1 390 214,43	-2 486 993,43	-5 828 436,53
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 316 015,05	1 482 077,15	333 984,82	3 132 077,02
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 354 006,23	1 501 088,79	136 672,58	2 991 767,60

2022				
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistö-osakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 262 339,50	2 832 920,42	2 564 718,18	8 659 978,10
+ tilikauden lisäykset	2 262,71	18 841,80	10 014,24	31 118,75
Hankintameno 31.12.	3 264 602,21	2 851 762,22	2 574 732,42	8 691 096,85
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 718 425,73	-1 301 290,78	-2 401 709,13	-5 421 425,64
- tilikauden poistot	-50 774,37	-49 382,65	-36 350,71	-136 507,73
- tilikauden arvonalennukset	-141 395,88	0,00	0,00	-141 395,88
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 910 595,98	-1 350 673,43	-2 438 059,84	-5 699 329,25
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 354 006,23	1 501 088,79	136 672,58	2 991 767,60
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 543 913,77	1 531 629,64	163 009,05	3 238 552,46

1.08 Muut varat

2023		2022	
Maksujenvälityssaamiset	106 305,05	42 654,98	
Muut	13 585,53	761 114,67	
Yhteensä	119 890,58	803 769,65	

1.09 Siirtosaamiset ja maksetut ennakat

	2023	2022
Korot	3 439 065,01	2 392 985,99
Muut	1 380 841,09	1 428 564,67
Yhteensä	4 819 906,10	3 821 550,66

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

1.10 Rahoitusvelkojen ryhmät

	2023	2022
Jaksoitettuun hankintamenoon kirjattavat	512 925 347,23	507 621 713,81
Velat luottolaitoksille	63 710 427,63	64 128 047,58
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	449 214 919,60	443 493 666,23
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat	1 737 527,55	4 336 438,59
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 737 527,55	4 336 438,59
Yhteensä	514 662 874,78	511 958 152,40

1.11 Velat luottolaitoksille

	2023	2022
Luottolaitoksille	63 710 427,63	64 128 047,58
Vaadittaessa maksettavat	224 055,39	5 408 975,34
Muut	63 486 372,24	58 719 072,24
Yhteensä	63 710 427,63	64 128 047,58

1.12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2023	2022
Talletukset	449 214 919,60	443 493 666,23
Vaadittaessa maksettavat	333 054 521,89	409 649 648,82
Muut	116 160 397,71	33 844 017,41
Yhteensä	449 214 919,60	443 493 666,23

1.13 Muut velat

	2023	2022
Maksujenvälitysvelat	1 827 720,16	1 618 899,55
Varaukset	286 111,04	392 910,53
Muut	745 718,15	230 899,12
Yhteensä	2 859 549,35	2 242 709,20

1.14 Varaukset

	2023	2022
Pakolliset varaukset	286 111,04	392 910,53
Muut varaukset	22 801 666,89	21 801 666,89
Yhteensä	23 087 777,93	22 194 577,42

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Kirjanpöytäarvo	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpöytäarvo
	liikauden alussa			liikauden lopussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	39 628,14	-	-	13 029,72
Muut	353 282,39	0,00	-80 201,07	273 081,32
Yhteensä	392 910,53	0,00	-80 201,07	286 111,04

1.15 Siirtovelat ja saadut ennakat

	2023	2022
Korot	3 378 195,96	977 069,91
Muut	1 546 277,92	1 262 834,18
Yhteensä	4 924 473,88	2 239 904,09

1.16 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2023	2022
Muista väliaikaisista eroista lasketut verosaamiset	287 160,14	302 344,13
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verosaamisten määrä	182 722,80	531 955,07
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	469 882,94	834 299,20
Muista väliaikaisista eroista lasketut verovelat	5 345,75	11 578,39
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	9 719,64	0,00
Laskennalliset verovelat yhteensä	15 065,39	11 578,39

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja käypään arvoon laajan tuloksen eriin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtoisten arvopapereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista.

Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamsia on kirjattu pankin taseeseen muista väliaikaisista eroista.

1.17 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2023				Yhteensä
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	9 009 360,30	13 177 743,00	2 294 010,00	24 481 113,30
Saamiset luottolaitoksilta	29 874 302,38	1 021 000,00	4 679 157,35	0,00	35 574 459,73
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	35 158 112,19	36 418 359,42	116 520 763,76	311 578 185,75	499 675 421,12
Saamistodistukset	0,00	94 900,00	286 450,00	0,00	381 350,00
Johdannaiset	0,00	0,00	257 176,50	281 011,05	538 187,55
Yhteensä	65 032 414,57	46 543 619,72	134 921 290,61	314 153 206,80	560 650 531,70

Rahoitusvarat

	2022				Yhteensä
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	199 680,00	1 187 930,00	13 002 527,00	8 079 375,00	22 469 512,00
Saamiset luottolaitoksilta	39 714 635,47	3 561 000,00	4 679 324,05	0,00	47 954 959,52
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	17 940 191,83	31 404 841,99	130 782 974,27	294 807 686,73	474 935 694,82
Saamistodistukset	0,00	94 605,00	812 910,00	0,00	907 515,00
Yhteensä	57 854 507,30	36 248 376,99	149 277 735,32	302 887 061,73	546 267 681,34

Rahoitusvelat

	2023				Yhteensä
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	224 055,39	31 306 372,24	32 180 000,00	0,00	63 710 427,63
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	373 677 096,99	72 735 320,19	2 802 502,42	0,00	449 214 919,60
Johdannaiset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	10 206,90	22 029,92	1 705 290,73	0,00	1 737 527,55
Yhteensä	373 911 359,28	104 063 722,35	36 687 793,15	0,00	514 662 874,78

Rahoitusvelat

	2022				Yhteensä
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1-5 vuotta	yli 5 vuotta	
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	21 948 047,58	10 500 000,00	31 680 000,00	0,00	64 128 047,58
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	418 470 663,87	24 907 662,19	115 340,17	0,00	443 493 666,23
Johdannaiset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00	2 809 380,88	1 527 057,71	4 336 438,59
Yhteensä	440 418 711,45	35 407 662,19	34 604 721,05	1 527 057,71	511 958 152,40

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä:
Muut kuin määräaikaiset talletukset sekä luottoliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.18 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin

Varat

	2023		2022	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	24 481 113,30	0,00	22 469 512,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	35 574 459,73	0,00	47 954 959,52	0,00
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	499 675 421,12	0,00	474 935 694,82	0,00
Saamistodistukset	381 350,00	0,00	907 515,00	0,00
Johdannaissopimukset	538 187,55	0,00	0,00	0,00
Muu omaisuus	34 408 093,00	0,00	37 137 897,81	0,00
Yhteensä	595 058 624,70	0,00	583 405 579,15	0,00

Velat

	2023		2022	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	63 710 427,63	0,00	64 128 047,58	0,00
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	449 214 919,60	0,00	443 493 666,23	0,00
Johdannaissopimukset	1 737 527,55	0,00	4 336 438,59	0,00
Muut velat	2 874 614,74	0,00	2 254 287,59	0,00
Siirtovelat ja saadut ennakat	4 924 473,88	0,00	2 239 904,09	0,00
Yhteensä	522 461 963,40	0,00	516 452 344,08	0,00

1.19 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

	2023		2022	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat				
Käteiset varat	802 745,40	802 745,40	843 047,90	843 047,90
Saamiset luottolaitoksilta	35 574 459,73	35 574 459,73	47 954 959,52	47 954 959,52
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	499 675 421,12	499 675 421,12	474 935 694,82	474 935 694,82
Saamistodistukset	24 862 463,30	24 862 463,30	23 377 027,00	23 377 027,00
Julkisesti noteeratut	24 862 463,30	24 862 463,30	23 377 027,00	23 377 027,00
Osakkeet ja osuudet	22 009 641,79	22 009 641,79	26 414 085,51	26 414 085,51
Julkisesti noteeratut	0,00	0,00	7 235 825,32	7 235 825,32
Muut	22 009 641,79	22 009 641,79	19 178 260,19	19 178 260,19
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	485 398,97	485 398,97	285 398,97	285 398,97
Johdannaissopimukset	538 187,55	538 187,55	0,00	0,00
Yhteensä	583 948 317,86	583 948 317,86	573 810 213,72	573 810 213,72

	2023		2022	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	63 710 427,63	63 710 427,63	64 128 047,58	64 128 047,58
Velat yleisöille ja julkisyhteisöille	449 214 919,60	449 214 919,60	443 493 666,23	443 493 666,23
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	1 737 527,55	1 737 527,55	4 336 438,59	4 336 438,59
Yhteensä	514 662 874,78	514 662 874,78	511 958 152,40	511 958 152,40

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	2023			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Rahoitusvarat				
Saamistodistukset	24 862 463,30	0,00	0,00	24 862 463,30
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	22 009 641,79	22 009 641,79
Johdannaissopimukset		538 187,55		538 187,55
Yhteensä	24 862 463,30	538 187,55	22 009 641,79	47 410 292,64

	2023			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Rahoitusvelat				
Johdannaissopimukset		1 737 527,55		1 737 527,55
Kauden aikana realisoitumattomat voitot ja tappiot, taso 3			30 000,00	

	2022			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Rahoitusvarat				
Saamistodistukset	23 377 027,00	0,00	0,00	23 377 027,00
Osakkeet ja osuudet	7 235 825,32	0,00	19 178 260,19	26 414 085,51
Yhteensä	30 612 852,32	0,00	19 178 260,19	49 791 112,51

	2022			Yhteensä
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Rahoitusvelat				
Johdannaissopimukset		4 336 438,59		4 336 438,59

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

	2023			
	Käypä arvo Varat	Käypä arvo Velat	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	46 819 290,69	0,00	-1 111 888,14	-865 015,79
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	591 001,95	676 651,79	-724 939,33	0,00
Yhteensä	47 410 292,64	676 651,79	-1 836 827,47	-865 015,79

	2022			
	Käypä arvo Varat	Käypä arvo Velat	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	42 407 867,79	0,00	0,00	-2 659 775,34
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	7 383 244,72	-276 923,33	263 461,62	0,00
Yhteensä	49 791 112,51	-276 923,33	263 461,62	-2 659 775,34

1.20 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

Jos on tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden muutoksia tai virheiden oikaisuja, ne on esitettävä erikseen ja selostettava näiden perusteet.

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopus
Peruspääoma	368,19	0,00	0,00	368,19
Kantarahasto	9 327 000,00	0,00	0,00	9 327 000,00
Muut sidotut rahastot	-521 225,46	6 289 016,09	-4 878 139,01	889 651,62
Vararahasto	1 560 281,27	0,00	0,00	1 560 281,27
Käyvän arvon rahasto	-2 081 506,73	6 289 016,09	-4 878 139,01	-670 629,65
Käypään arvoon arvostamisesta		6 289 016,09	-4 878 139,01	-670 629,65
Vapaat rahastot	3 318 640,74	0,00	0,00	3 318 640,74
Muut rahastot	3 318 640,74	0,00	0,00	3 318 640,74
Edellisten tilikausien voitto	28 508 942,41	8 569 334,60	-4 641 042,30	32 437 234,71
Tilikauden voitto	4 517 842,30	4 421 938,30	-5 117 681,45	3 822 099,15
Oma pääoma yhteensä	45 151 568,18	19 280 288,99	-14 636 862,76	49 794 994,41

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

2023

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2023 (brutto)	-2 659 775,34	0,00	0,00	-2 659 775,34
Odotetut luottotappiot	57 891,93	-	-	57 891,93
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	520 376,68	0,00	0,00	520 376,68
Käyvän arvon rahasto 1.1.2023	-2 081 506,73	0,00	0,00	-2 081 506,73
Käyvän arvon lisäykset	1 354 153,17	0,00	0,00	1 354 153,17
Käyvän arvon vähennykset	-671 281,76	0,00	0,00	-671 281,76
Käyvän arvon rahastosta tulostaskelmaan siiretyt	1 111 888,14	-	0,00	1 111 888,14
Odotettavissa olevat luottotappiot	-31 163,20	-	-	-31 163,20
Käyvän arvon rahaston muutokset 2023, yhteensä	1 763 596,35	0,00	0,00	1 763 596,35
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2023 (brutto)	-838 287,06	0,00	0,00	-838 287,06
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	167 657,41	0,00	0,00	167 657,41
Käyvän arvon rahasto 31.12.2023	-670 629,65	0,00	0,00	-670 629,65

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

2022

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2022 (brutto)	154 203,66	0,00	0,00	154 203,66
Odotetut luottotappiot	20 143,89	-	-	20 143,89
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-34 869,51	0,00	0,00	-34 869,51
Käyvän arvon rahasto 1.1.2022	139 478,04	0,00	0,00	139 478,04
Käyvän arvon lisäykset	901 880,97	0,00	0,00	901 880,97
Käyvän arvon vähennykset	-3 715 859,97	0,00	0,00	-3 715 859,97
Odotettavissa olevat luottotappiot	37 748,04	-	-	37 748,04
Käyvän arvon rahaston muutokset 2022, yhteensä	-2 776 230,96	0,00	0,00	-2 776 230,96
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2022 (brutto)	-2 601 883,41	0,00	0,00	-2 601 883,41
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	520 376,68	0,00	0,00	520 376,68
Käyvän arvon rahasto 31.12.2022	-2 081 506,73	0,00	0,00	-2 081 506,73

1.21 Kantarahasto

Lammin Säästöpankin kantarahasto-osuuksien lukumäärä on 9 327 kpl

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus voitonjakoon säästöpankkilain (28.12.2001/1502)41 §:ssä säädettyllä tavalla.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus osallistua isäntien vaaliin, osuudenomistajan äänimäärä on omistettujen kantarahasto-osuuksien määrä kuitenkin enintään 10 ääntä.

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.22 Odotettavissa olevat luottotappiot

Tase-erä	2023				Yhteensä
	Jaksotettuun hankintamenoon	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajaa tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Käteiset varat	802 745,40	0,00	0,00	0,00	802 745,40
Saamiset luottolaitoksilta	35 575 302,38	0,00	0,00	-842,65	35 574 459,73
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	501 506 116,46	0,00	0,00	-1 830 695,34	499 675 421,12
Saamistodistukset*	0,00	0,00	24 862 463,30	0,00	24 862 463,30
Osakkeet ja osuudet	0,00	52 814,40	21 956 827,39	0,00	22 009 641,79
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	0,00	0,00	485 398,97	0,00	485 398,97
Johdannaisoimukset	0,00	538 187,55	0,00	0,00	538 187,55
Rahoitusvarat yhteensä	537 884 164,24	591 001,95	47 304 689,66	-1 831 537,99	583 948 317,86
Taseen ulkopuoliset erät	23 963 158,21	0,00	0,00	-13 029,72	23 950 128,49
Yhteensä	561 847 322,45	591 001,95	47 304 689,66	-1 844 567,71	607 898 446,35

* Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 26 728,73 euroa

Tase-erä	2022				Yhteensä
	Jaksotettuun hankintamenoon	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon muiden laajaa tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	
Käteiset varat	843 047,90	0,00	0,00	0,00	843 047,90
Saamiset luottolaitoksilta	47 955 635,47	0,00	0,00	-675,95	47 954 959,52
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	476 128 936,20	0,00	0,00	-1 193 241,38	474 935 694,82
Saamistodistukset*	0,00	94 605,00	23 282 422,00	0,00	23 377 027,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	7 288 639,72	19 125 445,79	0,00	26 414 085,51
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä	0,00	0,00	285 398,97	0,00	285 398,97
Rahoitusvarat yhteensä	524 927 619,57	7 383 244,72	42 693 266,76	-1 193 917,33	573 810 213,72
Taseen ulkopuoliset erät	31 970 872,57	0,00	0,00	-39 628,14	31 931 244,43
Yhteensä	556 898 492,14	7 383 244,72	42 693 266,76	-1 233 545,47	605 741 458,15

* Käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavista saamistodistuksista on kirjattu käyvän arvon rahastoon odotettavissa olevia luottotappioita 57 891,93 euroa

1.23 Rahoitusvarojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset erät	Vaihe			31.12.2023	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2023	31.12.2022
Riskiluokka 1	45 460 338,30	0,00	0,00	45 460 338,30	46 399 968,07
Riskiluokka 2	82 363 469,56	0,00	0,00	82 363 469,56	86 014 464,81
Riskiluokka 3	125 611 500,84	5 161 647,62	0,00	130 773 148,46	117 369 606,71
Riskiluokka 4	96 281 161,74	4 083 097,75	0,00	100 364 259,49	92 654 759,59
Riskiluokka 5	44 073 143,51	5 551 201,52	0,00	49 624 345,03	52 564 262,18
Riskiluokka 6	32 027 733,28	8 074 041,77	0,00	40 101 775,05	46 225 899,52
Riskiluokka 7	15 163 681,07	10 340 227,79	0,00	25 503 908,86	23 061 943,72
Riskiluokka 8	3 496 495,95	13 476 258,16	0,00	16 972 754,11	15 906 866,96
Riskiluokka 9	3 943 679,61	14 670 202,16	0,00	18 613 881,77	18 950 912,21
Riskiluokka ei luokiteltu	4 715 950,20	0,00	11 049 155,48	15 765 105,68	14 658 915,01
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	453 137 154,06	61 356 676,77	11 049 155,48	525 542 986,31	513 807 598,78
Tappioita koskeva vähennys (loss allowance)	196 687,49	250 545,35	1 397 334,87	1 844 567,71	1 233 545,47
Yhteensä	452 940 466,57	61 106 131,42	9 651 820,61	523 698 418,60	512 574 053,31
Saamistodistukset					
Riskiluokka ei luokiteltu	25 916 732,47	0,00	0,00	25 916 732,47	25 270 000,00
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	25 916 732,47	0,00	0,00	25 916 732,47	25 270 000,00
Tappioita koskeva vähennys (loss allowance)	26 728,73	0,00	0,00	26 728,73	57 891,93
Yhteensä	25 890 003,74	0,00	0,00	25 890 003,74	25 212 108,07

1.24 Luottoriskikeskittymät

	Lainat ja saamiset luottolaitoksilta 5 015 438,95	Lainat ja saamiset yleisöitä ja julkisyhteisöiltä 501 123 923,76	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset 25 916 732,47	Annetut lainalupaukset ja takaukset 19 403 623,60
Tasearvo 31.12.2023				
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2023				
Luottoriskikertymä toimialoitain, Riskiluokka 1				
Yritykset	0,00	743 074,78	0,00	3 714 344,49
Kiinteistöala	0,00	151 986,14	0,00	577 183,17
Rakentaminen	0,00	15 978,67	0,00	645 874,93
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	575 109,97	0,00	531 879,81
Teollisuus	0,00	0,00	0,00	1 197 147,79
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	400 680,00
Muut	0,00	0,00	0,00	361 578,79
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	6 458 274,15	0,00	10 122,37
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	299 488,75	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	33 154 694,19	0,00	1 080 339,57
Yhteensä 31.12.2023	299 488,75	40 366 043,12	0,00	4 804 806,43
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 2				
Yritykset	0,00	11 529 797,07	0,00	1 308 499,00
Maatalous	0,00	242 749,69	0,00	30 385,45
Kiinteistöala	0,00	3 527 417,00	0,00	254 356,34
Rakentaminen	0,00	2 795 682,77	0,00	244 682,85
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 547 268,95	0,00	205 093,98
Teollisuus	0,00	924 274,87	0,00	75 913,74
Kuljetus ja varastointi	0,00	15 014,46	0,00	31 409,40
Muut	0,00	2 477 389,33	0,00	466 657,24
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	0,00	0,00	25 000,00
Kotitaloudet	0,00	68 322 262,03	0,00	1 177 911,46
Yhteensä 31.12.2023	0,00	79 852 069,10	0,00	2 611 410,46
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 3				
Yritykset	0,00	24 902 639,14	0,00	1 710 554,67
Maatalous	0,00	14 960,00	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	16 178 354,87	0,00	138 625,00
Rakentaminen	0,00	1 848 326,44	0,00	1 113 027,93
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 519 380,80	0,00	34 041,82
Teollisuus	0,00	2 292 427,41	0,00	92 070,23
Kuljetus ja varastointi	0,00	513 791,35	0,00	39 487,12
Muut	0,00	2 535 398,27	0,00	293 302,57
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	38 445,03	0,00	11 554,97
Kotitaloudet	0,00	101 953 928,98	0,00	2 156 025,67
Yhteensä 31.12.2023	0,00	126 896 013,16	0,00	3 878 135,31
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 4				
Yritykset	0,00	35 463 206,25	0,00	2 751 028,85
Maatalous	0,00	544 085,83	0,00	50 000,00
Kiinteistöala	0,00	30 813 713,49	0,00	2 404 690,88
Rakentaminen	0,00	1 403 664,93	0,00	100 000,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 073 662,54	0,00	17 132,42
Teollisuus	0,00	13 401,94	0,00	85 450,58
Kuljetus ja varastointi	0,00	9 520,32	0,00	70 000,00
Muut	0,00	1 605 157,20	0,00	23 754,97
Kotitaloudet	0,00	61 223 691,98	0,00	926 332,41
Yhteensä 31.12.2023	0,00	96 686 898,23	0,00	3 677 361,26
Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 5				
Yritykset	0,00	28 832 701,50	0,00	907 730,71
Maatalous	0,00	488 370,99	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	16 921 678,89	0,00	32 816,22
Rakentaminen	0,00	758 847,41	0,00	790 391,48
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 942 019,90	0,00	62 941,50
Teollisuus	0,00	3 195 690,06	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	488 293,03	0,00	0,00
Muut	0,00	5 037 801,22	0,00	21 581,51
Kotitaloudet	0,00	19 155 679,00	0,00	728 233,82
Yhteensä 31.12.2023	0,00	47 988 380,50	0,00	1 635 964,53

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	16 845 289,36	0,00	2 586 225,19
Maatalous	0,00	282 764,75	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	11 585 498,57	0,00	2 527 321,01
Rakentaminen	0,00	804 077,58	0,00	57 117,90
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 974 157,80	0,00	0,00
Teollisuus	0,00	672 478,72	0,00	1 777,93
Kuljetus ja varastointi	0,00	401 913,68	0,00	0,00
Muut	0,00	1 124 398,26	0,00	8,35
Kotitaloudet	0,00	20 504 745,87	0,00	165 514,63
Yhteensä 31.12.2023	0,00	37 350 035,23	0,00	2 751 739,82

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 7

Yritykset	0,00	13 199 192,61	0,00	56 804,77
Maatalous	0,00	78 972,89	0,00	1 068,66
Kiinteistöala	0,00	8 560 640,72	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	1 360 686,31	0,00	44 161,52
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 285 903,52	0,00	12,82
Teollisuus	0,00	314 844,83	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	32 380,95	0,00	0,00
Muut	0,00	1 565 763,39	0,00	11 561,77
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	98 856,91	0,00	1 143,09
Kotitaloudet	0,00	12 145 374,58	0,00	2 536,90
Yhteensä 31.12.2023	0,00	25 443 424,10	0,00	60 484,76

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	4 942 060,76	3 713 520,29	44,48
Maatalous	0,00	61 450,00	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	2 246 204,40	405 303,58	0,00
Rakentaminen	0,00	184 155,19	0,00	0,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	811 737,86	300 152,72	0,00
Teollisuus	0,00	20 000,00	404 903,61	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	50 285,80	100 384,39	0,00
Muut	0,00	1 568 227,51	2 502 775,99	44,48
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	21 902 423,79	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 715 950,20	0,00	300 788,39	0,00
Kotitaloudet	0,00	41 610 009,57	0,00	83 676,55
Yhteensä 31.12.2023	4 715 950,20	46 552 070,33	25 916 732,47	83 721,03

	Lainat ja saamis- luottolaitoksilta	Lainat ja saamis- yhteisöiltä ja julkisyhteisöiltä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalupaukset ja takaukset
Tasearvo 31.12.2022	5 062 624,41	475 658 571,38	25 270 000,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2022				33 086 402,99

Luottoriskikertymä toimialoitain, Riskiluokka 1

Yritykset	0,00	420 478,84	0,00	3 642 736,15
Kiinteistöala	0,00	29 796,64	0,00	605 203,36
Rakentaminen	0,00	0,00	0,00	317 475,42
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	321 822,37	0,00	339 543,41
Teollisuus	0,00	11 434,03	0,00	1 144 280,97
Kuljetus ja varastointi	0,00	57 425,80	0,00	276 254,20
Muut	0,00	0,00	0,00	959 978,79
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	6 902 368,01	0,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	382 624,41	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	33 407 412,81	0,00	1 644 347,85
Yhteensä 31.12.2022	382 624,41	40 730 259,66	0,00	5 287 084,00

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 2

Yritykset	0,00	12 210 242,23	0,00	1 300 218,41
Maatalous	0,00	195 972,96	0,00	20 844,20
Kiinteistöala	0,00	3 359 390,58	0,00	172 749,81
Rakentaminen	0,00	2 688 171,42	0,00	398 391,47
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 311 669,69	0,00	409 452,75
Teollisuus	0,00	3 143 478,66	0,00	54 575,25
Kuljetus ja varastointi	0,00	12 290,38	0,00	41 409,40
Muut	0,00	1 499 268,54	0,00	202 795,53
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	43 086,36	0,00	21 913,64
Kotitaloudet	0,00	71 286 444,84	0,00	1 152 559,33
Yhteensä 31.12.2022	0,00	83 539 773,43	0,00	2 474 691,38

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 3

Yritykset	0,00	18 294 566,96	0,00	2 252 929,76
Maatalous	0,00	115 267,87	0,00	15 000,00
Kiinteistöala	0,00	9 005 489,88	0,00	56 167,89
Rakentaminen	0,00	1 960 765,98	0,00	1 178 885,51
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 042 022,24	0,00	172 747,35
Teollisuus	0,00	494 656,02	0,00	36 171,28
Kuljetus ja varastointi	0,00	521 392,26	0,00	10 642,98
Muut	0,00	5 154 972,71	0,00	783 314,75
Kotitaloudet	0,00	95 199 122,31	0,00	1 622 987,68

Yhteensä 31.12.2022 0,00 113 493 689,27 0,00 3 875 917,44

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 4

Yritykset	0,00	21 819 853,64	0,00	6 252 542,44
Maatalous	0,00	215 771,22	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	17 041 378,66	0,00	4 702 827,09
Rakentaminen	0,00	825 930,04	0,00	100 000,00
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 030 792,99	0,00	9 956,88
Teollisuus	0,00	735 631,87	0,00	1 381 823,06
Kuljetus ja varastointi	0,00	192 837,74	0,00	20 000,00
Muut	0,00	1 777 511,12	0,00	37 935,41
Kotitaloudet	0,00	63 438 245,06	0,00	1 144 118,45

Yhteensä 31.12.2022 0,00 85 268 098,70 0,00 7 396 660,89

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 5

Yritykset	0,00	28 043 678,17	0,00	4 746 487,40
Maatalous	0,00	829 629,20	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	22 365 118,62	0,00	4 004 546,70
Rakentaminen	0,00	909 627,59	0,00	714 866,61
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 329 166,00	0,00	158,63
Teollisuus	0,00	466 876,57	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	268 909,67	0,00	0,00
Muut	0,00	1 874 350,52	0,00	26 915,46
Kotitaloudet	0,00	18 905 571,94	0,00	868 524,67

Yhteensä 31.12.2022 0,00 46 949 250,11 0,00 5 615 012,07

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	18 616 940,61	0,00	7 357 657,02
Kiinteistöala	0,00	12 261 813,15	0,00	6 870 000,00
Rakentaminen	0,00	1 678 214,60	0,00	484 931,45
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	2 460 908,30	0,00	2 725,57
Teollisuus	0,00	721 859,08	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	140 379,84	0,00	0,00
Muut	0,00	1 353 765,64	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	19 393 547,75	0,00	857 754,14

Yhteensä 31.12.2022 0,00 38 010 488,36 0,00 8 215 411,16

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokka 7

Yritykset	0,00	8 065 107,64	0,00	16 455,88
Maatalous	0,00	69 541,59	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	5 515 694,33	0,00	2 041,92
Rakentaminen	0,00	647 157,20	0,00	4 936,18
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	442 789,92	0,00	0,00
Teollisuus	0,00	286 951,21	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	144 973,42	0,00	0,00
Muut	0,00	957 999,97	0,00	9 477,78
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,00	95 280,09	0,00	4 719,91
Kotitaloudet	0,00	14 780 067,21	0,00	100 312,99

Yhteensä 31.12.2022 0,00 22 940 454,94 0,00 121 488,78

Luottoriskikertymä toimialoitain, riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	5 468 441,61	4 400 000,00	35 719,95
Maatalous	0,00	96 813,81	0,00	536,19
Kiinteistöala	0,00	2 087 516,93	600 000,00	0,00
Rakentaminen	0,00	212 208,29	0,00	9 966,11
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 527 152,64	300 000,00	0,00
Teollisuus	0,00	65 420,00	800 000,00	20 000,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	59 714,32	100 000,00	0,00
Muut	0,00	1 419 615,62	2 600 000,00	5 217,65
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	20 570 000,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	4 680 000,00	0,00	300 000,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	39 268 115,30	0,00	64 417,32

Yhteensä 31.12.2022 4 680 000,00 44 736 556,91 25 270 000,00 100 137,27

1.25 Vakuuksien ja muiden luoton laatua parantavien järjestelyjen vaikutus

Luottoriskille alltiina oleva määrä, johon kohdistuu vakuus

	2023	Kuvaus hallussa 2022 olevasta vakuudesta
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	501 423 412,51	476 041 195,79
Asuntoluotot	279 937 776,67	275 925 181,83 Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Yritysluotot	132 611 057,77	108 988 575,79 Pääosin kiinteistövakuuksia
Kulutuluotot	31 966 015,51	33 573 209,14 Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Muut	56 908 562,56	57 554 229,03 Pääosin kiinteistövakuuksia

TUOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.01 Korkotuotot ja -kulut

	2023	2022
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamisistotuksista	374 387,03	219 931,58
Saamisista luottolaitoksilta	1 287 689,44	120 797,55
Saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	18 456 223,84	7 946 216,82
Saamisistotuksista	10 519,87	26 422,50
Johdannaissopimuksista	2 434 000,03	1 836 791,08
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista	-11 231,64	225 032,29
Muut korkotuotot	140 241,34	76 218,61
Yhteensä	22 691 829,91	10 451 410,43
Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatusta rahoitusvaroista	460 009,46	283 559,55
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-2 707 186,28	-417 313,38
Veloista yleisöille ja julkisyhteisöille	-2 290 832,39	-315 838,44
Johdannaissopimuksista ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista	-3 750 396,98	-322 379,55
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista	-157 574,60	-241 189,28
Muut korkokulut	-3 858,32	-1 528,04
Yhteensä	-8 909 848,57	-1 298 248,69

2.02 Tuotot oman pääoman ehdoista sijoituksista

	2023	2022
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatusta sijoituksista saadut osinkotuotot	339 304,83	461 364,22
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatusta sijoituksista	94 278,31	176 557,92
joista tilikauden lopussa hallussa oleviin sijoituksiin liittyvät osingot	94 278,31	176 557,92
Yhteensä	433 583,14	637 922,14

2.03 Palkkiotuotot ja -kulut

	2023	2022
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	833 837,93	767 765,24
Ottolainauksesta	23 327,50	9 988,00
Maksuliikenteestä	3 643 652,66	3 171 774,79
OmaisuuDENhoidosta	514 366,53	627 857,40
Väliteystä toiminnasta	2 688 548,01	3 250 395,34
Takauksen myöntämisestä	154 400,77	114 927,63
Muut palkkiotuotot	131 633,19	114 427,77
Yhteensä	7 989 766,59	8 057 136,17
Palkkiokulut		
Maksetut toimitusmaksut	-109 650,69	-96 900,96
Muut	-940 712,14	-876 031,41
Yhteensä	-1 050 362,83	-972 932,37

2.04 Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot

	2023	Käyvän arvon muutokset (netto)	Yhteensä
Saamisistotuksista	-480,00	0,00	-480,00
Osakkeista ja osuuksista	-169 824,15	-309 551,76	-479 375,91
Yhteensä	-170 304,15	-309 551,76	-479 855,91
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)		3 137 098,59	3 137 098,59
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)		-3 552 486,16	-3 552 486,16
Suojauslaskennan nettotulos		-415 387,57	-415 387,57
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-170 304,15	-724 939,33	-895 243,48

	2022		
	Myyntivoitot ja - tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	2 230,00	-6 820,00	-4 590,00
Osakkeista ja osuuksista	-19 330,00	-87 313,09	-106 643,09
Yhteensä	-17 100,00	-94 133,09	-111 233,09
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)		-9 804 386,42	-9 804 386,42
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)		10 161 981,13	10 161 981,13
Suojauslaskeman nettotulos		357 594,71	357 594,71
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-17 100,00	263 461,62	246 361,62

2.05 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	2023		
	Myyntivoitot ja - tappiot(netto)	Säiret käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	196 962,00	-1 111 888,14	-914 926,14
Yhteensä	196 962,00	-1 111 888,14	-914 926,14

2.06 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2023	2022
Vuokra- ja osinkotuotot	442 962,39	458 665,22
Vuokratulot	0,00	-360,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-47 669,80	-61 444,97
Arvonalentumistappiot	0,00	-141 395,88
Muut kulut	-297 664,80	-293 936,81
Yhteensä	97 627,79	-38 472,44

2.07 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muut tuotot	2023	2022
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	6 736,00	7 340,00
Vakuutusyhtiöiltä saadut korvaukset, jotka eivät kohdistu sijoituskiinteistöihin	0,00	817,65
Muut tuotot	526 142,62	2 809 392,68
Yhteensä	532 878,62	2 817 550,33

Liiketoiminnan muut kulut	2023	2022
Vuokratulot	-146 136,19	-131 794,13
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-429 697,51	-344 194,88
Vakuusrahastomaksut	-418 408,02	-305 874,42
Muut kulut	-1 461 832,46	-1 491 574,79
Yhteensä	-2 456 074,18	-2 273 438,22

2.08 Henkilöstökulut

	2023	2022
Palkat ja palkkiot	-3 389 056,44	-2 977 452,11
Henkilösivukulut	-712 241,91	-663 388,72
Eläkekulut	-619 504,80	-587 648,31
Muut henkilösivukulut	-92 737,11	-75 740,41
Yhteensä	-4 813 540,26	-4 304 230,55

2.09 Muut hallintokulut

	2023	2022
Muut henkilöstökulut	-357 324,77	-281 382,54
Toimistokulut	-1 860 611,11	-1 910 441,56
Atk-kulut	-3 888 789,63	-3 236 915,40
Yhteysskulut	-285 391,20	-222 234,20
Edustus- ja markkinointikulut	-328 147,24	-314 333,78
Muut hallintokulut	-3 000,00	-5 047,50
Yhteensä	-6 723 263,95	-5 970 354,98

2.10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista

	2023	2022
Suunnitelman mukaiset poistot	-354 527,96	-459 145,55
Aineelliset hyödykkeet	-88 474,59	-85 733,36
Aineettomat hyödykkeet	-266 053,37	-373 412,19
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	0,00	-604 084,59
Aineettomat hyödykkeet	0,00	-604 084,59
Yhteensä	-354 527,96	-1 063 230,14

2.11 Lopulliset ja odotettavissa olevat luottotappiot

	2023			Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumis- tappiot		Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot yhteensä
	Odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset			
Saamisista luottolaitoksilta	-166,70	0,00	-	-	-166,70	
Saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	-652 187,98	14 734,02	8 322,86	-21 794,46	-650 925,56	
Saamisodistukset	31 163,20	-	-	0,00	31 163,20	
Taseen ulkopuoliset erät	26 598,42	-	-	0,00	26 598,42	
Yhteensä	-594 593,06	14 734,02	8 322,86	-21 794,46	-593 330,64	

	2022			Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumis- tappiot		Odotettavissa olevat ja lopulliset luottotappiot yhteensä
	Odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset			
Saamisista luottolaitoksilta	875,54	0,00	-	-	875,54	
Saamisista yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	-431 438,24	9 248,03	3 801,60	-50 608,81	-468 997,42	
Saamisodistukset	-37 748,04	-	-	0,00	-37 748,04	
Taseen ulkopuoliset erät	-24 172,67	-	-	0,00	-24 172,67	
Yhteensä	-492 483,41	9 248,03	3 801,60	-50 608,81	-530 042,59	

2.12 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2023	2022
Pankkitoiminnan tuotot	21 025 667,86	20 873 659,56

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä. Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.01 Annetut vakuudet

Omansa velasta annetut:

Tase-erä	Panttit	Arvopaperivakuus	Muut vakuudet	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	0,00	1 024 297,00	75 191 727,66	76 216 024,66
Johdannaissopimukset	0,00	0,00	1 021 000,00	1 021 000,00
Omansa velasta annetut yhteensä	0,00	1 024 297,00	76 212 727,66	77 237 024,66

Muiden velasta annetut:

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.02 Velkojen vakuudeksi pantattujen rahoitusvarojen kirjanpitoarvo

	2023	2022
	806 372,24	3 539 072,24

3.03 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elon kautta eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.04 Leasing ja muut vuokravastuut

Et-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

	2023	2022
Yhden vuoden kuluessa	129 866,10	117 965,79
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	247 529,83	284 236,65

3.05 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2023	2022
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	4 277 315,32	5 278 698,14
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	5 000,00	5 000,00
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	23 963 158,21	31 970 872,57
joista luottolupaukset	23 963 158,21	31 970 872,57
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	28 245 473,53	37 254 570,71

3.06 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2023	2022
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonsäverovelvoitusryhmään.		
Arvonsäveron ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 232 342,01	0,00

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa 31.12.	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa 31.12.
--	------------------------------------	--	------------------------------------	--

4.01 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2023	2022
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	50	47
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	2	3
Määräaikainen henkilöstö	4	4
Yhteensä	56	54

4.02 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2023	2022
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	593 954,51	570 581,86
Yhteensä	593 954,51	570 581,86

4.03 Johdolle myönnetty luoto ja takaukset

	2023 Luotot	2022 Luotot	2023 Takaukset	2022 Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1 454 365,56	0,00	1 188 037,19	0,00
Yhteensä	1 454 365,56	0,00	1 188 037,19	0,00
Lisäykset	100 000,00	0,00	100 595,82	0,00
Vähennykset	22 119,13	0,00	25 095,68	0,00

Lainaehdot

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.04 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettävien tietojen standardin IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

	2023			
Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöillä ja julkisyhteisöillä	Sijoitukset	Muut saamiset	Pantit, kiinnitykset, takaukset ja muut vakuudet
Johdanto *)	543 925,64	0,00	0,00	0,00
Sukulaisuus	54 461,71	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	598 387,35	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.03.

Odotettavissa olevat luotto tappiot

	2023			
Tilikauden alussa	7 494,23	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	-1 196,71	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	6 297,52	0,00	0,00	0,00

2022

Lähiliirien kuuluminen peruste	Saamiset yleisöillä ja julkisyhteisöillä	Sijoitukset	Muut saamiset	Pantit, kiinnitykset, takaukset ja muut vakuudet
Johito *)	751 978,28	0,00	0,00	0,00
Sukulaisuus	64 162,02	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	816 140,30	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luottot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	2 497,02	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	4 997,21	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	7 494,23	0,00	0,00	0,00

Saamia ja sijoituksia koskevat pääasialliset ehdot:

Luottot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaavien asiakasluottoihin ja takauksiin.

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ**5.01 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytä- ja osakkuusyhtiöt**

Tytäryhtiöt	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Tilikauden tulos	Kpl/Määräysvallan perusl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	1 814 284,70	1 370 650,32	6,62	2
Osakkuus- ja omistusyhteisyritykset	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Tilikauden tulos	Kpl/Määräysvallan perusl
Muut	485 398,97	533 541,08	-483 353,49	1

5.02 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Peruste yhdistelemättömyydelle	Omistusosuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy, Espoo		6,41	56 174 162,94	-1 571 919,21
Nooa Säästöpankki Oy, Helsinki		7,10	53 277 185,36	905 195,36
Sp-Rahastoyhtiö Oy, Helsinki		5,29	18 339 230,49	4 155 206,47
Säästöpankkien Holding Oy, Helsinki		4,78	1 609 139,69	6 703,08
Sp-Koti Oy, Espoo		6,84	301 951,62	121 214,89
Säästöpankkien Keskuspankki Oyj, Espoo		7,93	116 024 274,02	5 662 775,46
Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Helsinki		7,34	118 032 987,03	-2 350 721,21
Säästöpankkiliitto osk, Espoo		5,80	2 614 012,63	857 458,80
Urbaanit Kodit Oy, Helsinki		15,79	143 750,16	-135 147,22
Yhteensä			366 516 693,84	7 650 766,42

*) Tilikauden 2022 oma pääoma ja voitto

**) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Yhdistelyperiaatteet on esitetty osana tilinpäätöseriaatteita.

MUUT LIITETIEDOT**6.01 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta**

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11 §:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja 15 §:n mukaista rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun tai muun sopimuksen mukaista omaisuudenhoitoa.

6.02 Tilintarkastajan palkkiot

	2023	2022
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	29 946,61	21 573,89
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 mom. 2 kohdassa tarkoitettut toimeksiannot	0,00	0,00
Veroneuvonta	0,00	0,00
Muut palvelut	0,00	25 807,19
Yhteensä	29 946,61	47 381,08

6.03 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

LUETTELO TILIKAUDEN AIKANA KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

Kirjanpitokirjat

Säilytystapa

Pääkirja/päiväkirja	Elektroninen arkisto
Tasekirja	Elektroninen arkisto
Tositteet	Elektroninen arkisto

Reskontrat

Asiakasreskontrat (koneelliset)	Elektroninen arkisto
Salkkukirjanpito	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra (Opus Capita)	Elektroninen arkisto
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Elektroninen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Elektroninen arkisto
Johdannaisten reskontra	Excel-tiedosto

Käsin ylläpidettävät reskontrat

Vuokrasaamiset	Elektroninen arkisto
----------------	----------------------

Tositelajit

AS	Alkusaldot
00	Kirjanpidon palautustapahtuma
10	Maksuliiketilin ja muiden tiliotteiden tapahtumat
16	Jaksotustositteet
20	Ostolaskut
25	Ostolaskujen suoritukset

33	Ostolaskut, voitonjakoon liittyvät
50	ECL-kirjaukset
51	Salkkukirjanpito
53	Ottolainaus, maksuliiketilin korko
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Sisäisen laskennan tositteet
61	Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
63	Voitonjakokirjaukset
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
72	Automaattiviennit, kirjanpito
75	Palkkaviennit, maksetut palkat
76	Pääkirjakirjaukset, jotka tehdään keskitetysti
78	Pysyvät johdannais- ja suojauslaskentakirjaukset
79	Purkautuvat johdannais- ja suojauslaskentakirjaukset
80	Jaksotustositteet, purettavat viennit
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, lomapalkat
84	Konekieliset laskennalliset erät, palkat, sivukulut pl. sosiaaliturvamaksut
85	Poistot
99	Tuloksen kirjaus
100	Liitetietotosite

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Hyvinkäällä 7. päivänä helmikuuta 2024

Lammin Säästöpankin hallitus

Juri Mattila

Jyrki Aho

Jari Flinck

Sirpa Pietikäinen

Jere Räisänen

Antti Sipilä

Katri Vataja

Lauri Kalpala

Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hyvinkäällä 9. päivänä helmikuuta 2024

Henry Maarala
KHT-tilintarkastaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Signom -allekirjoituspalvelulla. Allekirjoittamalla asiakirjan sähköisesti vakuutan, että olen lukenut sen kokonaisuudessaan, sekä ymmärrän ja hyväksyn sen sisällön. Minulla on ollut mahdollisuus tulostaa tai tallentaa asiakirjakokonaisuus liitteineen.

Päiväys: 07. helmikuuta 2024, 20:29:25

Juri Mattila

Juri Mattila

Päiväys: 07. helmikuuta 2024, 12:52:15

Jyrki Aho

Jyrki Aho

Vahva tunnistus:

07. helmikuuta 2024, 20:27:32

Pankkitunnistus

Vahva tunnistus:

07. helmikuuta 2024, 12:52:03

Pankkitunnistus

Päiväys: 08. helmikuuta 2024, 06:41:00

Jari Flinck

Jari Flinck

Päiväys: 07. helmikuuta 2024, 13:39:43

Sirpa Pietikäinen

Sirpa Pietikäinen

Vahva tunnistus:

08. helmikuuta 2024, 06:40:48

Pankkitunnistus

Vahva tunnistus:

07. helmikuuta 2024, 13:39:31

Pankkitunnistus

Päiväys: 07. helmikuuta 2024, 12:52:19

Jere Räisänen

Jere Räisänen

Vahva tunnistus:

07. helmikuuta 2024, 12:52:02

Pankkitunnistus

Päiväys: 07. helmikuuta 2024, 12:58:20

Antti Sipilä

Antti Sipilä

Vahva tunnistus:

07. helmikuuta 2024, 12:58:00

Pankkitunnistus

Päiväys: 07. helmikuuta 2024, 14:59:35

Katri Vataja

Katri Vataja

Vahva tunnistus:

07. helmikuuta 2024, 14:59:27

Pankkitunnistus

Päiväys: 07. helmikuuta 2024, 12:09:44

Lauri Kalpala

Lauri Kalpala

Vahva tunnistus:

07. helmikuuta 2024, 12:09:35

Pankkitunnistus

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti Signom -allekirjoituspalvelulla. Allekirjoittamalla asiakirjan sähköisesti vakuutan, että olen lukenut sen kokonaisuudessaan, sekä ymmärrän ja hyväksyn sen sisällön. Minulla on ollut mahdollisuus tulostaa tai tallentaa asiakirjakokonaisuus liitteineen.

Päiväys: 09. helmikuuta 2024, 07:58:14

Henry Maarala

Henry Maarala

Vahva tunnistus:

09. helmikuuta 2024, 07:57:05

Pankkitunnistus